

งานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ
ในกรุงเทพมหานคร

ปริญญาโท

ของ

พงษ์สุระ วัฒนบุญ

- 7 ก.ค. 2526

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

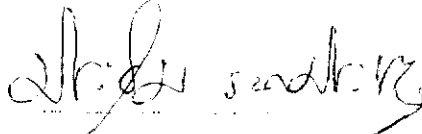
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2526

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

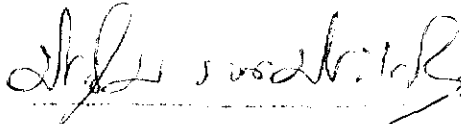
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้

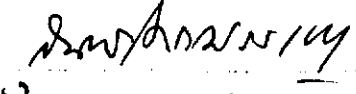
คณะกรรมการที่ปรึกษา

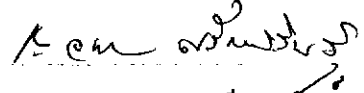

(มศ.ดร.ประชุม รอดประเสริฐ) ประธาน

(มศ.ดร.สุนทร โคตรบรรเทา) กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

(มศ.ดร.ประชุม รอดประเสริฐ) ประธาน

(มศ.ดร.สุนทร โคตรบรรเทา) กรรมการ

(มศ.กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์) กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

การทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จล่วงไปคาวยดี ก็เพราะการเอาใจใส่ดูแล และการให้คำปรึกษาเป็นอย่างดียิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ซึ่งเป็นประธานและกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ของผู้วิจัย จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ที่มีคุณค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ฉนวน สายยศ และรองศาสตราจารย์ อังkana สายยศ ที่กรุณาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการคำนวณทางสถิติ ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการกองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ช่วยกรุณา ให้ข้อมูลต่าง ๆ และให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณ ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา โรงเรียนผู้ใหญ่สายสามอยู่ในกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณแม่ชานา แดบุญ ที่คอยช่วยเหลือผู้วิจัยค้ำค้ำตลอดมา ทั้งในกานกำลังใจ กำลังปัญญา และกำลังทรัพย์ จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงคาวยดี

พงษ์สุระ แดบุญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาวิจัย	3
ความสำคัญในการศึกษาวิจัย	3
ขอบเขตในการศึกษาวิจัย	3
กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ	4
สมมติฐานในการศึกษาวิจัย	6
2 เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การบริหารการศึกษา	7
ความหมาย	7
ประเภทของงานบริหารการศึกษา	7
งานบริหารวิชาการ	9
งานบริหารธุรการและการเงิน	10
งานบริหารบุคคล	11
งานบริหารกิจการนักศึกษา	12
งานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	13
การศึกษานานาชาติ	14
ความหมาย	14
นโยบาย	17
การศึกษานานาชาติสายสามัญ	18

หลักสูตรการศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 18	18
การศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จ 19	19
ปัญหาในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 21	21
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 23	23
3 วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย 35	35
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง 35	35
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล 35	35
ลักษณะของเครื่องมือ 36	36
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ 37	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล 38	38
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล 39	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 39	39
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 40	40
ตอนที่ 1 ผลการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 48	48
ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนต้นของกลุ่มตัวอย่าง 50	50
ตอนที่ 3 การลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติ งานบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามทัศนะของครูใหญ่ ครู และนักกีฬา 54	54
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย 70	70
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า 70	70

บทที่	หน้า
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
อภิปรายผล	79
ข้อเสนอแนะในการวิจัย	90
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	101

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1 ผลการปฏิบัติงานบริหารวิชาการในโรงเรียนผู้ใหญ่นาย	
ประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษา	41
2 ผลการปฏิบัติงานบริหารธุรการและการเงินในโรงเรียนผู้ใหญ่นาย	
นายประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษา	42
3 ผลการปฏิบัติงานบริหารบุคคลในโรงเรียนผู้ใหญ่นายนาย ประเมินโดย	
ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา	44
4 ผลการปฏิบัติงานบริหารกิจการนักศึกษา ในโรงเรียนผู้ใหญ่นายนาย	
ประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษา	46
5 ผลการปฏิบัติงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียน	
ผู้ใหญ่นายนาย ประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษา	47
6 ผลการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายนาย ประเมินโดยครูใหญ่	
ครู และนักศึกษา	49
7 เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารวิชาการในโรงเรียนผู้ใหญ่นาย	
นายนาย ของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา	50
8 เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารธุรการและการเงินใน	
โรงเรียนผู้ใหญ่นายนาย ของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา	51
9 เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารบุคคลในโรงเรียนผู้ใหญ่นาย	
นายนาย ของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา	51
10 เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารกิจการนักศึกษาในโรงเรียน	
ผู้ใหญ่นายนาย ของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา	52

11	เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา	53
12	เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา	53
13	การลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการ บริหารวิชาการ ตามทัศนะของครูใหญ่ ครู และนักศึกษาโรงเรียนผู้ใหญ่อาย สามัญ	54
14	การลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการ บริหารธุรการและการเงินตามทัศนะของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา โรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ	56
15	การลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการ บริหารบุคคล ตามทัศนะของครูใหญ่ ครู และนักศึกษาโรงเรียนผู้ใหญ่อาย สามัญ	60
16	การลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการ บริหารกิจการนักศึกษา ตามทัศนะของครูใหญ่ ครูและนักศึกษา โรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ	63
17	การลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการ บริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามทัศนะของครูใหญ่ ครู และนักศึกษาโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ	67

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาผู้ใหญ่เป็นกิจกรรมทางการศึกษาประเภทหนึ่ง ที่มุ่งฝึกกำลังคนของประเทศไทยให้มีคุณภาพที่ดี ให้เกิดเป็นและทำเป็น การศึกษาผู้ใหญ่เป็นการจัดหลายรูปแบบ เช่น การศึกษาขั้นมูลฐาน การศึกษาต่อเนื่องสายสามัญระดับ 3 - 4 - 5 หน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ การอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ๆ หรือจัดในรูปแบบของการพัฒนาชุมชน

การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ เป็นการจัดการศึกษาแบบเป็นชั้นเรียน จัดเพื่อให้ประชาชนที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อในโรงเรียนภาคปกติ ได้มีโอกาสเข้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรตามหลักสูตรการศึกษาประเภทนี้ มีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรจากโรงเรียนภาคปกติทุกประการ การศึกษาผู้ใหญ่ประเภทนี้ตั้งขึ้นในโรงเรียนภาคปกติ โดยใช้อาคารสถานที่ อุปกรณ์และบุคลากรของโรงเรียนนั้นมาใช้นสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งเปิดทำการสอนประมาณเวลา 17:00 - 21:00 นาฬิกา ในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการช่วยเหลือทางด้านค่าตอบแทนครู วัสดุอุปกรณ์ และการนิเทศการศึกษา โรงเรียนผู้ใหญ่ประเภทนี้มีครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนภาคปกติ หรือศึกษาธิการเขตเป็นครูใหญ่บางโรงเรียนครูใหญ่มีภาระมาก อาจมอบหมายให้ครูคนใดคนหนึ่ง เป็นครูใหญ่โรงเรียนผู้ใหญ่ก็ได้ โดยมีครูธุรการคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยครูใหญ่ ทำงานด้านธุรการและการเงิน ส่วนครูผู้สอนนั้น ส่วนใหญ่เป็นครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนภาคปกติ ในบางส่วน

มาจากโรงเรียนใกล้เคียง ทั้งครูใหญ่ ครูธุรการ และครูผู้สอน ต้องเป็นผู้แทน
การอบรมการดำเนินงานโรงเรียนผู้ใหญ่ และการสอนผู้ใหญ่ จากกรมการศึกษา
นอกโรงเรียน จึงจะสามารถไปปฏิบัติในโรงเรียนผู้ใหญ่ได้

การดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ มีปัญหาหลายประการ ดังเช่น
ครูใหญ่ไม่ปฏิบัติตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตาม
ระเบียบที่กำหนดไว้ ขาดความเอาใจใส่ดูแลและควบคุมการปฏิบัติงานของครู
ภายในโรงเรียน โรงเรียนผู้ใหญ่บางโรง เปิดสอนดำเนินการโดยไม่จำเป็นเพราะ
มีจำนวนนักเรียนน้อยเกินไป (ประพันธ์ คูหามุกต์ 2517 : 53 - 55) การนำหลัก
สูตร โปรแกรมการเรียนการสอนยังไม่สนองความต้องการของผู้เรียน ขาดครูที่
มีความรู้ความสามารถในการสอนผู้ใหญ่ ขาดแคลนบุคลากรที่เสียสละ และอุทิศตน
เพื่อการศึกษาผู้ใหญ่อย่างแท้จริง งบประมาณในการดำเนินงานด้านนี้ยังไม่เพียงพอ
(ทวีป อภิสิทธิ์ 2523 : 277 - 279) ขาดแคลนบุคลากร อุปกรณ์การเรียน
การสอน และปัญหาเรื่องนักศึกษาที่มีภูมิหลังทางการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้การ
เรียนการสอนยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร (บุหงา วัชนะ 2521 : 108 - 109)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงน่าที่จะให้ศึกษาว่าโรงเรียนผู้ใหญ่ได้ปฏิบัติ
งานด้านต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด และมีอุปสรรคปัญหาใดบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้ได้
ข้อมูลที่เป็นจริง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ
ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษามลการปฏิบัติงานโรงเรียนผู้ใหญ่ ในด้านการบริหารวิชาการ บริหารธุรการและการเงิน การบริหารบุคคล การบริหารกิจการนักศึกษา และการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามความถึกเห็นของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา โรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญในกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญใน กรุงเทพมหานครทั้ง 5 ค้าน ตามการประเมินของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา

3. เพื่อจกัอันกับความสำคัญ ของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติ งานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายทั้ง 5 ค้าน ความทัศนะของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้ อาจเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ และผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ใช้ปรับปรุงการศึกษาผู้ใหญ่อายสามัญให้มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะศึกษามลการปฏิบัติงานบริหารการกักบาปัญหา และความต้องการ ของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญในกรุงเทพมหานครเท่านั้น

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นครูใหญ่ ครู และนักศึกษานผู้ใหญ่อายในโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญในกรุงเทพมหานคร

2. ตัวแปร ตัวแปรที่จะศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ

2.1.1 ครูใหญ่

2.1.2 ครู

2.1.3 นักศึกษาผู้ใหญ่

2.2 ตัวแปรตาม คืองานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ 5 ลักษณะ ได้แก่การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การบริหารบุคคล การบริหารวิชาการ การบริหารธุรการและการเงิน และการบริหารกิจการนักศึกษา

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. โรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ หมายถึงโรงเรียนประเภทหนึ่งที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ไม่มีสถานที่ที่เป็นของตัวเอง ต้องใช้สถานที่ร่วมกับโรงเรียนภาคปกติ โรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญเปิดทำการสอนเวลา 17.00-21.00 นาฬิกา

2. การจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ หมายถึงการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนที่มีอายุตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไป โรงเรียนเป็นชั้นเรียนในโรงเรียน แบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

2.1 ระดับ 1 เทียบเท่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ใช้เวลาเรียน 6 เดือน

2.2 ระดับ 2 เทียบเท่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ใช้เวลาเรียน 6 เดือน

2.3 ระดับ 3 เทียบเท่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้เวลาเรียน 1 ปี

6 เดือน

2.4 ระดับ 4 เทียบเท่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้เวลาเรียน 1 ปี 6 เดือน รับจากผู้เรียนจบ ประโยคประถมศึกษาตอนปลาย (ป.6) หรือจากการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 3 หรือสอบไล่ได้นักธรรมเอก

2.5 ระดับ 5 เทียบเท่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายของกระทรวงศึกษาธิการ

3. การบริหารโรงเรียน หมายถึงการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน ที่บุคคลหลายฝ่ายร่วมกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ การบริหารโรงเรียนโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ คือ

3.1 งานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การดำเนินงานทุกอย่างของโรงเรียน เพื่อเป็นการสนองตอบความต้องการของผู้ปกครอง นักศึกษา และประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือ ในการจัดการศึกษาหรือการดำเนินงานของโรงเรียน

3.2 งานบริหารงานบุคคล หมายถึงการดำเนินงานเพื่อให้ครูและบุคลากรทั้งหมดในโรงเรียน อยู่ในสภาพปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเต็มกำลังความสามารถและทำงานอย่างมีความพึงพอใจ

3.3 งานบริหารวิชาการ หมายถึงการจัดกิจกรรมในโรงเรียนซึ่งเกี่ยวกับ การพัฒนาคุณภาพวิชาการ ได้แก่ การส่งเสริมความเข้าใจของครู การบริหารหลักสูตร การวัดผลประเมินผล การสอน การใช้อุปกรณ์ ฯลฯ

3.4 งานบริหารธุรการและการเงิน หมายถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับการให้บริการ การสนับสนุนส่งเสริม การทำงานของบุคลากรทุกฝ่ายและงานการเงินโรงเรียน

3.5 งานบริหารกิจการนักศึกษา หมายถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับการให้บริการ การสนับสนุนส่งเสริม การทำงาน การจัดกิจกรรม และการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาผู้ใหญ่

สมมุติฐานในการศึกษาวิจัย

1. ผลการปฏิบัติงานบริหารวิชาการในโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษายุ่งใหญ่ แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ผลการปฏิบัติงานบริหารธุรการและการเงิน ในโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษายุ่งใหญ่ แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ผลการปฏิบัติงานบริหารบุคคล ในโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษายุ่งใหญ่ แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ผลการปฏิบัติงานบริหารกิจการนักศึกษา ในโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษายุ่งใหญ่ แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
5. ผลการปฏิบัติงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ กับชุมชนประเมินโดย ครูใหญ่ ครู และนักศึกษายุ่งใหญ่ แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
6. ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษา แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 2

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษากันทั่วๆไปในเรื่องนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ การบริหารการศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ยังมีรายละเอียดดังนี้

1. การบริหารการศึกษา

1.1 ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึงการดำเนินงานทุกอย่างในสถานการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 ประเภทของงานบริหารการศึกษาจากการวิจัยที่มหาวิทยาลัยนิวยอร์กพบว่า งานบริหารการศึกษาในโรงเรียนมี 5 ประเภทคือ การทำงานประสานงานกับชุมชนและผู้แทนประชาชนในสถานการศึกษาประจำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ในสำนักงานการศึกษาของจังหวัด นักเรียนและนิสิตนักศึกษา การบริหารธุรการต่าง ๆ ในโรงเรียน การบริหารและพัฒนาอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน การบริหารคณาวิชาการไ้แก่หลักสูตร ประมวลการสอน โครงการสอน และโครงการทางวิชาการอย่างอื่นของโรงเรียน และการให้บริการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษทั่วไป (ภิญโญ สาร 2519 : 58)

แคมป์เบลและคณะได้แบ่งงานบริหารการศึกษาดออกเป็น 6 ด้าน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและบ้าน หลักสูตรการสอน บุคลากรในโรงเรียน กิจกรรมนักเรียน เครื่องอำนวยความสะดวกทางกาย และการเงินและงานธุรการ (Campbell & Others.1971 : 136) พิสูจน์ได้ว่างานบริหารการศึกษามี 4 ประการ

คือ การบริหารงานต่าง ๆ และความรับผิดชอบเกี่ยวกับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ การปรับปรุงด้านการศึกษาหรืองานด้านวิชาการ การบริหารงานบุคคลในด้านการแสวงหา การพัฒนา การปรับปรุงบุคลากร ตลอดจนการให้พ้นจากงาน (Fisk . 1957 : 211 - 225) แรมเซเยอร์ และคณะได้ทำการวิจัยในภาคใต้ของสหรัฐอเมริกาพบว่า มีงานการศึกษาที่จะต้องปฏิบัติ 6 ประเภทในสถาบันการศึกษา คือ การพัฒนาการสอนและหลักสูตร การบริหารกิจการนักเรียน การเป็นผู้นำของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ การบริหารบุคคลซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ทางฝ่ายการศึกษา ทั้งที่เป็นครูและตำแหน่งอย่างอื่น การบริหารงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน และการจัดการเกี่ยวกับรถเรือหรือถนนหนทางที่นักเรียนต้องใช้ในการมาโรงเรียนและกลับบ้าน (Ramsayer & Others . 1955 : 18 - 56)

งานบริหารโรงเรียนเป็นหลักที่กรมสามัญศึกษากำหนดไว้ 6 ประการ คือ งานหลักสูตรและการสอน, งานบริหารบุคคล, งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่, งานธุรการและงบประมาณ และงานสัมพันธ์กับชุมชน (กรมสามัญศึกษา 2522 : 12 - 13) โรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ เดิมสังกัดอยู่กับกองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา ต่อมาในปี 2523 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งกรมการศึกษานอกโรงเรียนขึ้น โรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ จึงย้ายไปสังกัดอยู่กับกรมการศึกษานอกโรงเรียน การบริหารโรงเรียนประเภทนี้มีหลักการบริหาร เช่นเดียวกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ทั่วไป จะต่างกันเฉพาะในรายละเอียดปลีกย่อยเท่านั้น

การบริหารงานโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ประกอบด้วยงานการบริหารที่สำคัญ คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารธุรการและการเงิน งานบริหารบุคคล งานบริหารกิจการนักศึกษา และงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.2.1 งานบริหารวิชาการ

งานบริหารวิชาการจัดว่าเป็นหัวใจทางการดำเนินงานบริหาร การศึกษาในโรงเรียน เป็นงานที่ต้องมีแผนในการดำเนินงานอย่างรอบคอบและ ระมัดระวัง เพื่อให้เกิดผลดีต่อครู อาจารย์ นักเรียนและนักศึกษาให้มากที่สุด คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ทำการวิจัยถึงขอบเขตของงานบริหารวิชาการ ในโรงเรียนพบว่างานบริหารวิชาการในโรงเรียนได้แก่ การจัดตารางสอน การรองสอนบันทึกการสอน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน การจัดมุมอ่านหนังสือ ในห้องเรียน การตรวจเยี่ยมการสอนของครู การวัดผลการเรียนการสอน การจัดห้องวิชาการต่าง ๆ การเชิญวิทยากรพิเศษมาบรรยายในโอกาสต่าง ๆ การจัดห้องสมุด การจัดหาแบบเรียนและเครื่องเขียน การจัดครูเข้าสอนวิชาต่าง ๆ การจัดครูประจำชั้น การจัดทำคู่มือครู การจัดทำโครงการสอน บันทึกการสอน การนิเทศการสอน การนิเทศการทางวิชาการ และการจัดปฏิทินการศึกษาของ โรงเรียน (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 57) กรมสามัญศึกษาเสนอ ว่างานบริหารวิชาการได้แก่ การแบ่งสายงานวิชาการ การเตรียมงานด้านวิชาการ การนำปฏิทินบริหารงานด้านวิชาการ การจัดทำคู่มือครู นักเรียน นักศึกษา และ ผู้ปกครอง การปรับปรุงส่งเสริมงานวิชาการ การจัดทำตารางสอน การประเมินผล การเรียนการสอน งานทะเบียนวัดผล แผนภูมิแนวปฏิบัติในการวัดผล การจัด โครงการเรียน การใช้สถานประกอบการฝึกอบรมนอกโรงเรียน (กรมสามัญศึกษา 2522 : 385 - 428)

สรุปได้ว่างานบริหารวิชาการประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. งานวางโครงการดำเนินงานทางวิชาการ
2. การจัดทำโครงการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร

3. การนิเทศการสอนของครูให้เป็นไปตามแผนการสอน
4. การสอนซ่อมเสริม
5. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
6. การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน
7. การค้นคว้าทดลองปรับปรุงวิธีสอน
8. การประชุมอบรมครูในโรงเรียน
9. การจัดห้องทางวิชาการต่าง ๆ
10. การจัดหาและจัดทำสื่อการเรียนการสอน
11. การทำคู่มือครู นักศึกษา และผู้ปกครอง
12. การจัดทำปฏิทินงานทางวิชาการตลอดปีการศึกษา

1.2.2 งานบริหารธุรการและการเงิน

งานธุรการเป็นงานที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายในโรงเรียน จากการวิจัยของถาวรเรือง รัตตินันต์ สรุปว่างานธุรการได้แก่งานสารบรรณ ทะเบียน สถิติ ระเบียบ และกฎหมายต่าง ๆ การเงิน การบริการบุคลากร พัสดุครุภัณฑ์ ห้องสมุด รายการและโภชนาการ การปกครอง ทัศนศึกษา กิจกรรมพิเศษ พยาบาล แผนแนะนํา นิเทศและอบรม อาคารสถานที่ (ถาวรเรือง รัตตินันต์ 2518 : 27) ส่วนการวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เสนอว่า งานบริหารธุรการคือการทำทะเบียนนักเรียน บัญชีเรียกชื่อ สมุดหมายเหตุรายวัน สมุดคำสั่ง สมุดประชุม สมุดขออนุญาตไปราชการ สมุดเยี่ยม สมุดนิเทศการศึกษา สมุดสถิตินักเรียน สมุดบันทึกเวรประจำวัน สมุดบันทึกการสอนของครูประจำชั้น ทะเบียนวัสดุ ทะเบียนครุภัณฑ์ ทะเบียนโรงเรียน

ทะเบียนกรรมการศึกษา บัญชีรายวันเงินสด บัญชีแยกประเภท บัญชีเงินฝาก
 แลกสสารณ ค่าจ้าง ข้าราชการ - ส่งหนังสือ การเก็บรักษาและทำลาย
 เอกสาร แบบพิมพ์ต่าง ๆ เช่น ใบลา การปฏิบัติ บัญชีจ่ายเงินเดือน
 ใบเสร็จรับเงิน ใบมอบตัว สมุครายงานประจำวันนักเรียน สมุคประจำชั้น
 บัตรสำหรับนักเรียนย้ายโรงเรียน บัญชีลงเวลาทำงานของครู ทะเบียนประจำตัวครู
 ก.2ก. ใบสุทธิ ประกาศใบมัตร์และงานสารบรรณ (คณะกรรมการการศึกษา
 แห่งชาติ 2520 : 62 - 65)

1.2.3 งานบริหารบุคคล

บุคลากรในโรงเรียนนี้เป็นปัจจัยสำคัญของการบริหาร การ-
 บริหารงานบุคคลก็คือ การบริหารงานหรือการจัดการในด้านการเกี่ยวกับตัวบุคคล
 ผู้ปฏิบัติงานในองค์การใดองค์การหนึ่ง เพื่อสรรหาผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามา
 ทำงาน ให้การใช้กำลังคนเกิดประโยชน์เต็มที่ เพื่อรักษาแรงงาน บำรุงส่งเสริม
 สมรรถภาพและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 และบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายขององค์การ (กรมการปกครอง 2510 : 93)
 ฟิลิปโปเสนอว่างานบริหารบุคคลคือ การวางแผน การจัดระเบียบงาน การ
 สั่งการ การควบคุมบังคับบัญชา การสรรหา การพัฒนา การให้ค่าตอบแทน
 และการบำรุงรักษา (Flippo. 1976 : 57) มาร์ตินได้กล่าวถึงขอบข่าย
 ของการบริหารบุคคลว่า คือการวิเคราะห์องค์การ การวางแผนกำลังคน การ-
 ฝึกอบรมและการพัฒนากำลังคน การรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปฏิบัติงาน การ
 ให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสม การให้สวัสดิการต่าง (Martin. 1977 : 2)

สรุปได้ว่าการบริหารบุคคล คือ การวิเคราะห์องค์การ การวางแผน-
 กำลังคน การสรรหา การพัฒนา การฝึกอบรม การควบคุมบังคับบัญชา การ
 ให้ค่าตอบแทน และการบำรุงรักษาบุคลากรทุกฝ่ายในองค์การ

1.2.4 งานบริหารกิจการนักเรียน

การจัดกิจกรรมของนักเรียนหรือนักศึกษา ในสถานการ-
ศึกษา มีวัตถุประสงค์ เพื่อปลูกฝังเยาวชนของชาติให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม มี
ระเบียบวินัย มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเลื่อมใส
ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย การดำรงส่งเสริมเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทย
ตลอดจนความเป็นเอกราช ความมั่นคงของชาติ และความเป็นผู้ที่มีความมัย
สมบูรณ์ กิจกรรมนักเรียน จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องให้มีขึ้นทุกโรงเรียน กรม-
สามัญศึกษา กำหนดว่า ประเภทของกิจกรรมนักเรียนได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ
ยุวกาชาด หรือเนตรนารี หรือกิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์ กิจกรรมทางศาสนา
กิจกรรมที่ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ การ
ใช้ห้องสมุด การใช้สินค้าไทย การอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม การทัศน-
ศึกษา นันทนาการ กิจกรรมส่งเสริมวิชาการต่าง ๆ ในหลักสูตร (กรมสามัญ-
ศึกษา 2522 : 434 - 435) เฟเบอร์และเชอรอน เสนอว่ากิจกรรมนักเรียน
ได้แก่การทำทะเบียนและบัญชีนักเรียน การปฐมนิเทศนักเรียน การทำบริการ-
แนะแนวในโรงเรียน การส่งเสริมและบริการด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน
การตรวจสอบความเจริญเติบโตของนักเรียน การช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่ปกติ
(Faber & Chearon, 1970 : 213)

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า งานบริการกิจการนักเรียนจะประกอบด้วยกิจกรรม
ที่สำคัญ ดังนี้ คือ

1. การจัดทำสำมะโนนักเรียนและการทำนายปริมาณนักเรียน
2. การรับนักเรียนและการแบ่งกลุ่ม
3. การรายงานเกี่ยวกับนักเรียน
4. การรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน

5. การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน
6. การส่งเสริมและบริการสุขภาพพลานามัยนักเรียน
7. กิจกรรมสถานักเรียน
8. การจัดนิทรรศการ
9. การอบรมต่าง ๆ แก่นักเรียน
10. การจัดกิจกรรมในการเรียนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

1.2.5 งานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จากตอนต้นกล่าวว่า งานสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การจัดให้มีเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่ จัดให้มีการเสนอข่าวโรงเรียนถึงบ้าน การจัดนิทรรศการภายในโรงเรียน การจัดสัปดาห์แห่งการศึกษา การจัดให้มีการเยี่ยมเยียนโรงเรียนเป็นครั้งคราว การจัดให้มีการเยี่ยมเยียนผู้ปกครองทางบ้านเป็นครั้งคราว การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่า การจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สร้างความสัมพันธ์อันดี การจัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่น เช่น งานประเพณีต่าง ๆ (Jacobson . 1963 : 466 - 478)

จากการวิจัยแบบทดลองของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติพบว่า งานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ การเชิญวิทยากรจากหมู่บ้านมาบรรยาย การติดต่อคณะกรรมการการศึกษา การติดต่อกับสภาตำบล การประชุมผู้ปกครอง การแจ้งข่าวของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ การหาทุนจากชุมชน การพัฒนาชนบท การจัดห้องสมุดสำหรับประชาชน การจัดศูนย์ข่าวให้หมู่บ้าน การศึกษาผู้ใหญ่ การติดต่อหน่วยราชการ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 56)

กล่าวได้ว่างานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนก็องงานที่ทางโรงเรียนจะต้องให้ความร่วมมือช่วยเหลือและบริการชุมชน ขณะเดียวกันก็ให้ชุมชนได้ช่วยเหลือร่วมมือให้บริการแก่โรงเรียนเช่นกัน

2. การศึกษาผู้ใหญ่

2.1 ความหมาย มีนักการศึกษาผู้ใหญ่ได้ให้ความหมายของการศึกษาผู้ใหญ่ไว้หลายคนด้วยกัน สุนทร สุนันท์ชัยกล่าวว่า การศึกษาผู้ใหญ่ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแทนทางการศึกษากับผู้เรียน โดยผ่านตัวแทน (ครูหรือผู้เผยแพร่ข่าวสาร) เป็นผู้เลือกจัดและแนะแนวทางที่จะกระทำโดยลำพัง ทำให้เกิดประสบการณ์อย่างเป็นระบบแก่ตัวผู้เรียน โดยที่กิจกรรมที่ว่าเป็นส่วนประกอบและส่งเสริมบทบาทการผลิตหลักในสังคม (สุนทร สุนันท์ชัย 2525 : 5) โมฮัมหมัด อับดุลกาเดร์ ให้ความหมายว่าการศึกษาผู้ใหญ่คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้แทนการศึกษาและผู้ศึกษา ซึ่งผู้แทนสถาบันการศึกษา จะเลือกจัดและจะนำอย่างสืบเนื่องของความก้าวหน้า ในกิจกรรมการศึกษา จะสร้างประสบการณ์อย่างมีระเบียบ เพื่อบรรลุดการเรียนรู้แก่ผู้มีส่วนร่วมอันจะช่วยเสริมสร้างสมรรถภาพบุคลิกของสังคมให้สูงขึ้น (โมฮัมหมัด อับดุลกาเดร์ 2520 : 67) สุภร ศรีแสนกล่าวว่า การศึกษาผู้ใหญ่คือการศึกษารูปแบบอื่น ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้ใหญ่ได้เรียนตามความสมัครใจและไม่คำนึงถึงอาชีพโดยตรง เป็นความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถ ทักษะ การส่งเสริมให้รู้จักความรับผิดชอบทางสังคม จริยธรรมและสติปัญญาในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมในชาติและในโลก (สุภร ศรีแสน 2523 : 3) รอย พรอชเชอร์ กล่าวว่าการศึกษาผู้ใหญ่คือการศึกษที่สามารถนำไปใช้ให้ตามอุดมคติ สามารถนำมาซึ่งการปรับทัศนคติอันสูงสุด ภายในสังคมต่อการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ภายในระยะเวลาสั้น ๆ และสามารถช่วยเหลือการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งแจ้งให้ทราบถึงทักษะใหม่ ๆ และเทคนิคที่ต้องการอันจำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลง (สุวัจน์ วัฒนวงศ์ อ้างจาก

Roy Prosser, 2524:5) จากข้อตกลงในที่ประชุมระหว่างประเทศเรื่องการศึกษาผู้ใหญ่
 ที่เมืองนิวแฮมเชียร์สหรัฐอเมริกา เมื่อปี ค.ศ. 1966 ให้คำจำกัดความว่าการศึกษา
 ผู้ใหญ่ หมายถึงกระบวนการที่บุคคลซึ่งไม่ได้อยู่ในโรงเรียนภาคปกติ มีกิจกรรมการ
 เรียนที่จัด และทำเป็นขั้นตอนไว้แล้ว เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้
 ความเข้าใจ ทักษะ ความซาบซึ้ง และทัศนคติ หรือเพื่อให้เข้าใจและสามารถแก้ปัญหา
 ของตนเองและของชุมชน (สุนทร โคตรบรรเทา อ้างจาก ข้อตกลงในที่ประชุม
 ระหว่างประเทศเรื่องการศึกษาผู้ใหญ่ปี ค.ศ. 1966 2525 : 146) คณะกรรมการ
 อำนวยการการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติ ได้กำหนดว่า การศึกษาผู้ใหญ่คือ ประสบการณ์
 การเรียนรู้ทั้งหลายที่จัดขึ้นให้แก่ประชาชนที่พ้นเกณฑ์บังคับตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา
 นอกกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนภาคปกติ (อุณา นพคุณ อ้างจากคณะกรรมการ
 การศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติ 2523 : 25) แมคโคลัม เอส โบลด์ ให้กำนิยามว่า
 การศึกษาผู้ใหญ่เป็นกระบวนการที่ผู้ใหญ่ได้เรียนรู้ต่อไปอีกภายหลังที่ออกจากโรงเรียน
 ภาคปกติแล้ว และเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นไว้สำหรับผู้ใหญ่ โดยสถาบันต่าง ๆ เพื่อให้
 บรรลุวัตถุประสงค์ อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ (สุนทร โคตรบรรเทา อ้างจาก
 แมคโคลัม เอส โบลด์ 2525 : 147) ไชวิล โอ ทูล ให้คำจำกัดความว่า
 การศึกษาผู้ใหญ่ หมายถึงกระบวนการซึ่งผู้ใหญ่พยายามที่จะปรับปรุงตนเองหรือสังคม
 โดยการเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ และความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิต และเป็น
 กระบวนการซึ่งบุคคลกลุ่มคน หรือหน่วยงานและสถาบันต่าง ๆ จัดขึ้นเพื่อช่วยให้
 ผู้ใหญ่ได้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว (สุนทร โคตรบรรเทา อ้างจาก ไชวิล โอ ทูล
 2525 : 147)

จากความหมายของการศึกษาผู้ใหญ่ ที่มีผู้เสนอแนวความคิดมาหลายท่านนั้น กล่าวโดยสรุปว่าการศึกษาผู้ใหญ่ คือ การให้การศึกษาให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนคือ ผู้ใหญ่ (ผู้ที่มีอายุ 14 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป) ที่ไม่มีโอกาสได้เรียนในระบบโรงเรียน เป็นการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทหนึ่ง

2.2 ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่

การศึกษาผู้ใหญ่เป็นประเภทหนึ่งของการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ดังนี้

1. ให้ทุกคนได้รับการศึกษาตลอดชีวิต
2. ให้ทุกคนได้รับการศึกษาตามควรแก่ศักยภาพและชีวิต ความเป็นอยู่ และเพื่อชดเชยกับความเป็นอยู่
3. ให้ทุกคนได้รับการศึกษาวิชาชีพตามความต้องการของบุคคล สังคม ประเทศ และความเหมาะสมของท้องถิ่น
4. ต้องสอดคล้องสัมพันธ์กับพื้นฐานที่ได้จากการศึกษาในระบบ โรงเรียน และสังคม
5. เพื่อให้รู้จักทำงานโดยตนเองและร่วมกับผู้อื่น
6. ให้มีความเคารพในตัวเอง รู้จักคิดเป็น ภาควิถีใจในความ เป็นมนุษย์ของตนเอง และรักษาด้านจริยและวัฒนธรรมท้องถิ่น
7. เพิ่มเติมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2523 : 12)

2.3 นโยบายการศึกษาผู้ใหญ่

รัฐมีนโยบายที่จะจัดการศึกษาให้เป็นธรรม โดยให้คนที่อยู่ในชนบทได้มีโอกาสเรียนได้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน อันได้แก่การศึกษาผู้ใหญ่ในรูปแบบต่าง ๆ โดยเผยแพร่ทางวิทยุโทรทัศน์ และสื่อมวลชนอื่น ๆ ทางคณะกรรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการก็จะขยายการศึกษาผู้ใหญ่ออกไปให้กว้างขวาง โดยเฉพาะในชนบทการศึกษาผู้ใหญ่จะจัดเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นให้สามารถนำความรู้ที่โรงเรียนไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ให้ผู้เรียนรู้ปัญหาวิธีแก้ปัญหา รู้จักเสียสละเพื่อสังคม (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2521 : 2) และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 5 พ.ศ. 2525 - 2529 ได้กำหนดเป้าหมายที่จะให้บริการสังคมในด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่ประชาชนจำนวน 7.5 ล้านคน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2525 : 7 - 8)

2.4 การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ

2.4.1 ความมุ่งหมายของการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ

กระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบว่าด้วยการจัดโรงเรียนผู้ใหญ่ (สายสามัญ) ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2517 โดยกำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญไว้ ดังนี้ "เพื่อให้พลเมืองที่มีอายุพ้นเกณฑ์บังคับ ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา ได้รับการศึกษาวิชาสามัญและวิชาชีพ ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนการให้การศึกษาอบรมวิชาความรู้ทั่วไป ตามความต้องการและความสนใจของประชาชน" (กระทรวงศึกษาธิการ 2522 : 37) และเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสที่จะกลับเข้ามาศึกษาต่อเนื่องในระบบโรงเรียนได้

2.4.2 การจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ

การจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ เป็นประเภทหนึ่งของ การศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาประเภทนี้จัดในรูปแบบของระบบโรงเรียน โดยทั่วไป แต่มีอาคารสถานที่ที่เป็นของตนเอง ต้องขอใช้สถานที่ศึกษาของรัฐและ เอกชนภาคปกติ เป็นสถานที่ทำการสอน โดยเปิดสอนนอกเวลาปกติ

(17:00 - 21:00 นาฬิกา) เรียกว่าโรงเรียนผู้ใหญ่ สังกัดอยู่กับกรมการศึกษา นอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ครูใหญ่ และ ครูผู้สอน ส่วนใหญ่เป็นผู้ ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนภาคปกติ โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนช่วยเหลือด้าน ค่าตอบแทนครู วัสดุอุปกรณ์ และการนิเทศการศึกษา

การรับนักศึกษา ผู้จะสมัครเข้าเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่ ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีอายุย่างเข้าปีที่ 15 นับตามปฏิทิน
2. ไม่เป็นผู้กำลังเรียนครูในโรงเรียน ซึ่งทำการสอนวิชาในสาย-
เดียวกันกับที่ตนสมัครเรียน
3. ไม่เป็นผู้มีจิตสันเพื่อนไม่สมประกอบ หรือมีโรคติดต่ออันตรายหรือ
โรคอื่นอันเป็นที่น่ารังเกียจ แยกผู้เรียนด้วยกัน
4. มีคุณสมบัติที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด (พุทธชาติ ราชปรีชา

2524 : 39)

หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ

การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ มีหลักสูตรที่เทียบเท่าหลักสูตรประถมศึกษา ปีที่ 2 ประถมศึกษาปีที่ 4 ประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ดังนี้

1) ระดับประถมศึกษา

1.1 หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่มูลฐานตอนต้น (ป.2) รับจากผู้ไม่เคยได้รับการศึกษามาเลย และหลักสูตรมูลฐานตอนปลาย (ป.4) รับจากผู้สำเร็จประถมศึกษาปีที่ 2 ใช้เวลาเรียนหลักสูตรละ 6 เดือน

1.2 หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 1 (ป.2) รับจากผู้ไม่เคยได้รับการศึกษามาเลย และระดับ 2 (ป.4) รับจากผู้จบประถมศึกษาปีที่ 2 ใช้เวลาเรียนหลักสูตรละ 6 เดือน

1.5 หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 (ป.6) รับจากผู้สำเร็จประถมศึกษาปีที่ 4 หรือการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 2 ใช้เวลาเรียน 1 ปี

2) ระดับมัธยมศึกษา

2.1 หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 (ม.3) รับจากผู้สำเร็จประถมศึกษาปีที่ 6 หรือจบการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 หรือสอบไล่ได้นักธรรมเอก ใช้เวลาเรียน 1 ปี 6 เดือน

2.2 หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 5 (ม.6) รับจากผู้สำเร็จ ม.3 หรือการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 4 ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายของกระทรวงศึกษาธิการ (ทวีป อภิสิต 2513 : 57 - 58)

2.4.2 การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เป็นการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญรูปแบบหนึ่ง ที่มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปจากเดิม คือเดิมการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ใช้หลักสูตรอิงหลักสูตรของโรงเรียนในระบบโรงเรียนโดยเรียนวิชาสามัญวิชาพื้นฐานอาชีพเพียงเล็กน้อย เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาไปแล้วไม่สามารถ

✓ นำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ นักศึกษาส่วนใหญ่จึงต้องศึกษาต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ
ก่อนกระทรวงศึกษาธิการได้เปลี่ยนแปลงหลักสูตรการศึกษานานาชาติ
3 - 4 เป็นหลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4 ในปี 2522
ทำให้ปัจจุบันนี้ มีหลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จ รวม 4 ระดับ คือ
ระดับมูลฐานภาคต้น (ป.2) ระดับมูลฐานภาคปลาย (ป.4) ระดับ 3 (ป.6)
และระดับ 4 (ม.3) ส่วนระดับ 5 (ม.6) นั้นยังคงใช้หลักสูตรประโยค
มัธยมศึกษาตอนปลายของกระทรวงศึกษาธิการเหมือนเดิม

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4 เพื่อ
สนองนโยบายของรัฐบาลที่จะสนับสนุนคนไทยทุกคนได้มีความเท่าเทียมกันในการได้
รับการศึกษา และมีโอกาสพัฒนาความสามารถของตนอย่างเต็มที่ให้มีความรู้ คิดเป็น
ทำเป็น และแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้ สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีความสุข
ในการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสามารถดำรงชาติตามระบอบประชาธิปไตย อันมี
พระมหากษัตริย์เป็นประมุข ทั้งให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพ ภูมิลำเนาที่และ
มีความรับผิดชอบตนเอง และส่วนรวม (กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
2523 : 24 - 25)

โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4
พอสรุปได้คือ ให้นักรเรียนเรียนวิชาสามัญ ซึ่งแบ่งออกเป็นรายวิชาย่อย ๆ หลายวิชา
เพื่อให้นักรเรียน เลือกเรียนบางส่วนที่เหมาะสมกับสติปัญญา ความสามารถและ
ความถนัดของคน ส่วนการเรียนวิชาชีพ จัดให้เป็นวิชาเลือกบังคับ เพื่อนำ
ความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ และปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น
(สุภรณ์ ปรีชาอนันต์ 2523 : 26 - 31) การเรียนวิชาชีพผู้เรียนอาจเรียนใน

สถานศึกษาใดก็ได้ที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง จะเป็นวิชาใดก็ได้ตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน แล้วมาเทียบโอนหน่วยกิตในภายหลัง ถ้าโรงเรียนใดมีความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ และบุคลากร ก็เปิดสอนวิชาชีพในโรงเรียนได้เช่นกัน วิชาชีพสำหรับหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4 ที่เปิดสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญขณะนี้มากมายหลายวิชา เช่น การถักเตี๊ยะ การเพาะเห็ด การบัญชีเบื้องต้น พนักงานต้อนรับ ผู้ช่วยแม่บ้าน การปลูกหน่อไม้ฝรั่ง การเลี้ยงบอนไซ พิมพ์ดีด ตัดผม การประดิษฐ์ดอกไม้ การเลี้ยงผึ้ง การเลี้ยงปลาสวยงาม การประดิษฐ์ดอกไม้ การทำสวดยครัว การเลี้ยงไม้ประดับ การประดิษฐ์ของใช้จากเศษวัสดุ การทำของชำร่วย การทำไม้แขวนเสื้อ การทอพรมเช็ดเท้า การซ่อมกระเป๋ารองเท้า การทำกุญแจ การซ่อมจักรยาน การจักสาน การถ่ายภาพ การขับรถยนต์ การเดินสายไฟฟ้าภายในบ้าน การซ่อมเครื่องไฟฟ้า การปะขนเสื้อผ้า เป็นต้น

✓ 2.4.3 ปัญหาในการบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ

เนื่องจากในปัจจุบันนี้เป็นที่ทราบกัน รัฐบาลยังจัดการศึกษามัคบังคับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยังไม่ทั่วถึง และสถานที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาในระบบโรงเรียน ยังไม่เพียงพอที่จะรับนักเรียนได้หมดทุกคน จึงทำให้ผู้ที่ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบโรงเรียน มุ่งเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญกันมากขึ้น ในปีการศึกษา 2521 จะมีผู้เข้าศึกษาในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญจำนวน - 240,370 คน ปีการศึกษา 2522 จำนวน 266,820 คน ปีการศึกษา 2523 จำนวน 294,470 คน (ศุภร ศรีเสน 2521:146) จะเห็นได้ว่ามีจำนวนมากขึ้นทุกปี

จากการประเมินผลของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พบว่าการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาหลายประการคือ

1. เจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ ของหน่วยงานต่าง ๆ ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ หรือไม่ได้รับการอบรมในเรื่องมาโดยเฉพาะ เนื่องจากการเรียนการสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่ แตกต่างกับการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน และเนื่องจากการศึกษาผู้ใหญ่ประเภทนี้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ครูใหญ่จึงแก้ปัญหาโดยการเอาครูที่ยังไม่ผ่านการอบรม ด้านการศึกษาผู้ใหญ่มาทำการสอน ก่อให้เกิดปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา
2. ในด้านการเรียนการสอน ในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ครูส่วนใหญ่มักจะสอนแบบบรรยาย เช่นเดียวกับที่สอนในโรงเรียนภาคปกติ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย และไม่เกิดการเรียนรู้อะไรที่ควร
3. โรงเรียนผู้ใหญ่ อาศัยอาคารสถานที่และบุคลากรของโรงเรียนภาคปกติ แต่ไม่ค่อยตกลงกันในเรื่องการใช้อุปกรณ์ และสื่อการสอน ทำให้โรงเรียนผู้ใหญ่ ขาดแคลนอุปกรณ์และสื่อการสอน เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ
4. ปัญหาด้านตำราเรียนและคู่มือครู ตำราเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ จัดทำไว้น้อย ต้องไปอาศัยตำราเรียนที่ขึ้นในโรงเรียนภาคปกติ ก่อให้เกิดความไม่เหมาะสมระหว่างตำราเรียนกับเวลาเรียน และคู่มือครูก็ยังมีปริมาณน้อย ทำให้ครูไม่มีแนวทางที่จะถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างเต็มที่
5. ปัญหาด้านนักศึกษาผู้ใหญ่ เนื่องจากนักศึกษาผู้ใหญ่มีความแตกต่างกันในด้านพื้นฐานความรู้ ทำให้นักศึกษาจำนวนมากเกิดความเบื่อหน่ายต่อการศึกษาเล่าเรียน อัตราการออกกลางคันมีมาก และบางคนไม่มีเวลาพอ เนื่อง

จากห้องประกอบอาชีพในเวลากลางวัน

6. ปัญหาด้านงบประมาณ เนื่องจากการขยายตัวใน
ด้านการศึกษานักเรียนสายสามัญ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้งบประมาณที่จัดให้
โรงเรียนผู้ใหญ่นั้น จึงไม่เพียงพอ ทำให้โรงเรียนยังไม่สามารถมีอาคารสถานที่
เป็นของตนเอง หากแต่ลดอุปกรณ์การเรียนการสอน และต้องเปิดทำการสอน
เฉพาะเวลาว่างเท่านั้น (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2518:7-11)

โมฮัมหมัด อับดุลกาเดร์ กล่าวว่าโรงเรียนผู้ใหญ่ที่สร้างขึ้น
นั้น ส่วนใหญ่ทำการสอนโดยครูประถมศึกษา หรือโรงเรียนมัธยมศึกษาในแต่ละ
ท้องที่ ครูเหล่านี้เคยชินในการสอนนักเรียนในระบบ จึงมักนำวิธีสอนและอุปกรณ์
เหล่านั้น มาใช้กับนักศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งต้องใช้วิธีการที่แตกต่างกันออกไป ทำให้
คุณภาพการศึกษายังไม่ดีเท่าที่ควร (โมฮัมหมัด อับดุลกาเดร์ 2517:20)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ มีน้อยมาก
ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยเรื่องนี้ไว้โดยตรง คงมีแต่การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการ
สอนในโรงเรียนผู้ใหญ่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาและความต้องการของ
นักศึกษาผู้ใหญ่ เรื่องเกี่ยวกับตัวนักศึกษาผู้ใหญ่ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานบริหาร
โรงเรียนภาคปกติ ที่มีการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ดังนี้

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ทำการประเมินผลสภาพทั่วไป ของ
นักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ พบว่าบุคลากรด้านบริหารและด้านบริการ มีขาดความ
รู้ความเข้าใจ หรือไม่ได้รับการฝึกอบรมในเรื่องนี้มาโดยเฉพาะ ครูส่วนใหญ่
ดำเนินการสอนคล้ายกับโรงเรียนภาคปกติ และไม่ตั้งใจสอน เนื่องจากเห็นค
เหนื่อยจากงานสอนในเวลากลางวัน หากแต่ลดอุปกรณ์การเรียนการสอน

ต้องขอยืมจากโรงเรียนภาคปกติ ทำให้การเรียนการสอนไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร นักศึกษาส่วนมากมีปัญหาเรื่องพื้นฐานความรู้ไม่เท่ากัน และอัตราการออกกลางคันมีมาก ก่อให้เกิดความสูญเสียทางการศึกษา (คณะกรรมการการศึกษาต่างประเทศ 2518 : 11)

พิภพ กาญจนะ ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของนักศึกษา ผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 4 ในเขตการศึกษา 7 พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ วิธีการจัดการศึกษา หลักสูตร การเรียนการสอน และการวัดผลของโรงเรียน ผู้ใหญ่ ทำให้ผลการดำเนินงานการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ไม่บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควร (พิภพ กาญจนะ 2517 : 90) นวลเสนต์ วงศ์เชิดธรรม ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญในกรุงเทพมหานคร พบว่า ในด้านหลักสูตรนักศึกษาต้องการเนื้อหาวิชาที่นำไปใช้งานได้เนื้อหาง่ายและเข้าใจ ได้รวดเร็ว และเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ ในด้านการเรียนการสอน นักศึกษา ต้องการให้ครูประเมินผลการเรียนบ่อย ๆ เพื่อให้ นักศึกษากระตือรือร้นอยู่เสมอ ให้ครูมีวิธีสอนที่เข้าใจง่าย ต้องการให้ครูมีอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา ภายทอความรู้ได้ดี และเอาใจใส่นักศึกษาให้มากขณะทำการสอน ในด้านความต้องการความช่วยเหลือจากโรงเรียน ต้องการให้โรงเรียนจัดแนะแนวทางการ ศึกษาหรือแนะแนวอาชีพแก่นักศึกษา ต้องการให้โรงเรียนจัดบริการค่านอุปกรณ์และ หนังสือแบบเรียนอย่างเพียงพอ ให้บริการห้องสมุด และเปิดให้ขอยืมหนังสือและ ตำราเรียนได้ การจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้ให้พอเพียง และต้องการให้มีพักผ่อนใน ห้องเรียน ด้านความคาดหวังหลังจากจบการศึกษาแล้ว นักศึกษาต้องการศึกษาต่อ ในระดับที่สูงกว่าขึ้นไปอีก (นวลเสนต์ วงศ์เชิดธรรม 2522 : 171 - 172)

เขานี้ วัดยะเพ็ชร ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 3 กับผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2518 พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 3 ต่ำกว่าผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และมีแนวโน้มต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของผู้สำเร็จการศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 3 ต่ำกว่าผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และมีแนวโน้มต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของผู้สำเร็จการศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 3 ต่ำกว่าผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 อย่างมีนัยสำคัญ .01 และมีแนวโน้มต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาระดับที่ 3 ในแต่ละโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

5. องค์ประกอบเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะความถนัดทางการเรียน และสภาพแวดล้อมในห้องเรียนปรากฏว่า

5.1 ความถนัดทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 3 ต่ำกว่าผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

5.2 สภาพแวดล้อมในห้องเรียน ของผู้สำเร็จการศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 3 มีแนวสูงกว่าผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แต่ไม่แตกต่างกันโดยทางสถิติ

5.3 ความถนัดทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 3 ในแต่ละโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

5.4 สภาพแวดล้อมในห้องเรียนของผู้สำเร็จการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 3
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (เซวณี วัยะเพ็ชร 2518 : 100-116)

มยุรี ศรีชัย ได้ทำการวิจัยเรื่อง ระดับการรู้หนังสือของผู้จบการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่
ระดับสอง พบว่า

1. ขอบเขตของระดับการรู้หนังสือของผู้จบการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 2 อยู่ระหว่าง
ร้อยละ 61.63 ถึง 65.65 ซึ่งแตกต่างกับระดับการรู้หนังสือของนักเรียนที่จบชั้นประถม
ปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยที่ผู้จบการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 2 มีระดับการรู้
หนังสือต่ำกว่านักเรียนที่จบชั้นประถมปีที่ 4 แต่สูงกว่านักเรียนที่จบชั้นประถมปีที่ 3

2. ผู้จบการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ระดับสอง มีความรู้วิชาภาษาไทยดีกว่านักเรียนที่จบ
ชั้นประถมปีที่ 4 และมีความรู้วิชาเลขคณิตสูงกว่านักเรียนที่จบชั้นประถมปีที่ 4

(มยุรี ศรีชัย 2516 : 129)

สุภรณ์ ชัยนิชิวรรณ ได้ศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร
พบว่า

1. นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 5 ใช้จ่ายส่วนตัวมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 4 และ
3 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 4 และระดับ 3 ใช้จ่ายไม่
แตกต่างกัน คือนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 5 ใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยคนละประมาณ 3,677.76
 ± 47.74 บาท ต่อการเรียนระดับ 4 คนละ 3,378.24 ± 15.56 บาท และระดับ
3 คนละ 3,332.27 ± 225.57 บาท

2. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ใช้จ่ายส่วนตัวมากกว่านักศึกษา
ผู้ใหญ่ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือนักศึกษา
ผู้ใหญ่ที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยคนละประมาณ 3,471.83
 ± 231.80 บาท ต่อภาคเรียน ส่วนนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร
ใช้จ่ายคนละ 3,033.68 ± 180.08 บาท

3. นักศึกษาผู้ใหญ่ชายใช้จ่ายส่วนตั้มากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่หญิง ต่างมี
นัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ นักศึกษาผู้ใหญ่ชายใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยคนละ 3,581
 ± 195.92 บาทต่อภาคเรียน ส่วนนักศึกษาหญิงใช้จ่ายคนละ 2,924.06 ± 77.97 บาท
(สุพรรณ ชัยนิธิกรรณ 2518 : 111 - 118)

บอสตอม ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลของนักศึกษาผู้ใหญ่ในโรงเรียน
โบด เกร์ วอลเลย์ ในโปรแกรมการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพและโปรแกรมการ
ศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ทั่วไป พบว่า

1. โปรแกรมการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ จัดไม่ได้ทั่วถึงทุกระดับอายุ
2. การแนะแนวและการบริการเข้าชั้นเรียนยังไม่มี
3. นักศึกษาผู้ใหญ่ไม่ได้คำนึงถึงการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
ที่ได้เรียนมามากนัก
4. นักศึกษาผู้ใหญ่มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ทำงานแล้ว
5. คำจ้างของผู้หญิงไม่ว่าจะเป็นผู้ผ่านการเรียนด้านอาชีพหรือด้านทั่วไป
มีแนวโน้มต่ำกว่าผู้ชาย

จากผลการวิจัยของบอสตอม เสนอแนะว่า ควรปรับปรุงโปรแกรมการ
ศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ให้เป็นโปรแกรมมัธยมให้อัมบูรด์ (Boston, 1976 : 3651 - A)

คาร์และโจเซฟ ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงตามต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่
ที่มีต่อบริการและโปรแกรมด้านการศึกษา พบว่า

1. นักศึกษาผู้ใหญ่รับว่าบริการและโปรแกรมการศึกษาเป็นความจำเป็น
และต้องการให้มีการขยายออก ซึ่งโปรแกรมการศึกษาจัดได้ตรงกับความต้องการ
ในปัจจุบัน และควรจัดให้ตรงกับความต้องการต่อไป
2. นักศึกษาผู้ใหญ่ต้องการให้ขยายโปรแกรมการศึกษาทางด้านอาชีพ
โดยเฉพาะด้านการค้า เทคนิค และธุรกิจ

3. บริการเกี่ยวข้องที่ต้องการคือ การแนะแนวและการดูแลเด็ก เป็น การเพิ่มจำนวนนักศึกษาผู้ใหญ่ มีส่วนน้อยที่มีความต้องการด้านการเงิน การค้า การขนส่ง

ข้อสรุปที่ได้จากการวิจัยเรื่องนี้คือ

1. นักศึกษาผู้ใหญ่ยังคงให้ความสำคัญกับโปรแกรมและบริการ ซึ่งจะทำให้นักศึกษามุ่งเป้าหมายด้านอาชีพและการศึกษา
2. บริการแนะแนวมีความจำเป็นในด้านการบริการแก่นักศึกษาทุกวัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการอาชีพของผู้ใหญ่ (Karr and Kenneth Joseph . 1976 : 6426-A)

รอดและเจน ได้ศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเข้าศึกษาในโปรแกรมการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ พบว่า

1. ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างเหตุผลที่เข้าศึกษาต่อ (Reasons for Enrolling = RFE) ได้แก่

- ก. ภูมิหลังทางด้านการอาชีพ ซึ่งแบ่งเป็น 13 อาชีพ
- ข. สี่ระดับของโปรแกรมการศึกษาที่นักศึกษาลงทะเบียนไว้
- ค. เพศ

2. ตัวแปรที่มีอิทธิพลอย่างมากในการเลือกโปรแกรมการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ คือ ต้องการเป็นบุคคลที่มีการศึกษา ต้องการมีความสุขส่วนตัว ต้องการปริญญา และต้องการมีสถานะทางการทำงาน (Ross and Norma Jane . 1978 : 2592-A)

สกัดและเลวัก ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบลักษณะและองค์ประกอบของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าศึกษาต่อในโรงเรียน 2 โรงเรียนในเมือง โอคลาโฮมา พบว่า

1. นักศึกษาผู้ใหญ่ในโรงเรียน 2 โรงเรียน ที่เลือกมามีลักษณะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ระหว่างเหตุผลที่นำมาเรียนของนักศึกษาทุกระดับ

3. มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ระหว่างความต้องการทางด้านการเรียนวิชาชีพ จุดมุ่งหมาย และระยะไปโรงเรียน (Scott and Milton David.1975 : 2963 - 2964-A)

โกศล วิชัยดิษฐ์ ได้ศึกษาวิจัยงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่าโรงเรียนปฏิบัติงานบริหารธุรการและเงินอยู่ในระดับปานกลาง งานบริหารกิจการนักเรียน งานบริหารวิชาการ และงานบริหารบุคคล ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ส่วนงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ปฏิบัติได้น้อย (โกศล วิชัยดิษฐ์ 2521 : 115 - 116) สุกใจ ใสสุก ศึกษาวิจัยงานบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนปฏิบัติด้านวิชาการ 11 ด้าน อยู่ในระดับน้อย คือ ขบวนการบริหารวิชาการของโรงเรียน หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ วิธีสอนและตารางสอน วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนและห้องสมุด กิจกรรมนักเรียน การนิเทศงานวิชาการ การกำหนดให้ครูปฏิบัติงานด้านวิชาการ การให้ทรัพยากรและแหล่งวิชาในห้องเรียน การแนะแนว การวัดผลประเมินผล และการวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครคือ ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจ

งานด้านธุรการและการเงินมากกว่างานวิชาการ ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของครู อาจารย์ โรงเรียนขาดการวางแผนงานร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารและครูอาจารย์ ขาดประสิทธิภาพในการประสานงานระหว่าง ฝ่ายบริหารกับฝ่ายปฏิบัติการ ขาดวัสดุอุปกรณ์ ห้องเรียน และบุคลากร ชุมชน ในท้องถิ่นให้ความสนใจในกิจการของโรงเรียนน้อย (สุคใจ ใสสุก 2521:216)

แนม ชินพงศ์ ได้ศึกษาวิจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดภาคใต้ พบว่าโรงเรียนปฏิบัติงานกิจกรรม นักเรียน และงานด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา อยู่ในระดับมาก งาน หลักสูตรและนำไปใช้ งานการสอนและตารางสอน ปฏิบัติค่อนข้างมาก งาน ด้านกระบวนการบริหารวิชาการ สื่อการเรียนการสอนและห้องสมุด ปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย ส่วนงานด้านการนิเทศการศึกษาปฏิบัติได้น้อย ส่วนปัญหาในการ ปฏิบัติงานวิชาการ ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดภาคใต้ พบว่า มีปัญหาด้านกระบวนการบริหารวิชาการมาก หลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้ สื่อการเรียนการสอนและห้องสมุด มีค่อนข้างน้อย กิจกรรมนักเรียน การวัดผลประเมินผล การนิเทศการศึกษามีน้อย (แนม ชินพงศ์ 2523 : 202)

บัญชา นภัชยแพ ศึกษาวิจัยงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในภาคเหนือ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติด้านการบริหารบุคคล การ บริหารธุรการและการเงิน การบริหารกิจการนักเรียนและการบริหารวิชาการ ได้มาก ส่วน การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนปฏิบัติได้น้อย ปัญหาในการบริหารโรงเรียนได้แก่ การขาดหน่วยงานประสานงาน ทำให้ได้ รับความร่วมมือจากประชาชนไม่เต็มที่เท่าที่ควร ขาดการนิเทศการศึกษาและการ กระตุ้นให้บุคคลที่มีส่วนรับผิดชอบจัดการศึกษาคำแห่งต่าง ๆ มาร่วมกันปรับปรุง วิชาการ มีปัญหาด้านความประพฤติและระเบียบวินัยนักเรียน การช่วยเหลือ นักเรียนที่ยากจน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีน้อย (บัญชา นภัชยแพ 2522 : 180 - 181)

อเนก หิรัญ ได้ศึกษาวิจัยการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง พบว่าโรงเรียนปฏิบัติงานบริหารวิชาการได้น้อย ในทุกด้านคือ การวัดผลประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ การใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาการในท้องถิ่น หลักสูตรและเอกสาร การใช้หลักสูตร วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด กระบวนการบริหารวิชาการของโรงเรียน การแนะแนว การกำหนดให้ครูปฏิบัติงานวิชาการ การวางแผนและวิธีสอน กิจกรรมนักเรียน ปฏิบัติได้น้อยตามลำดับ ปัญหาในการปฏิบัติงานวิชาการ คือ ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญต่องานวิชาน้อยไป และขาดความรู้ ความสามารถในการวัดผลประเมินผล และการนิเทศการศึกษา ขาดแคลนอุปกรณ์การสอน ห้องเรียน และบุคลากร ตลอดจนรายได้ และสวัสดิการของครูไม่เหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ ทำให้การปฏิบัติงานของครูขาดประสิทธิภาพ (อเนก หิรัญ 2523 : 202) นพชัย ฐิธรรม ศึกษาวิจัยงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตศึกษา 1 พบว่าโรงเรียนปฏิบัติงานบริหารธุรการและการเงิน งานบริหารบุคคล งานบริหารวิชาการ และงานบริหารกิจการนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนปฏิบัติได้น้อย ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารโรงเรียนคือ ขาดแคลนอาคารสถานที่ ขาดครูผู้สอน นักเรียนมีความประพฤติไม่เรียบร้อย ความยุ่งยากในการปฏิบัติงานธุรการ และขาดความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (นพชัย ฐิธรรม 2524 : 235 - 236)

อดิเรก รัตนัญญา ศึกษาวิจัยงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตศึกษา 3 พบว่า โรงเรียนปฏิบัติงานบริหารกิจการนักเรียน งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารธุรการและการเงิน ได้ค่อนข้างน้อย ส่วนการปฏิบัติงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ปฏิบัติไ้่น้อย (อติเรก รัตนธัญญา 2521 : 156 - 157) ถวัลย์ บุญแสน
 ศึกษาวิจัยงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 พบว่า
 โรงเรียนปฏิบัติงานบริหาร 5 ด้าน คือ การบริหารบุคคล การบริหารวิชาการ
 การบริหารธุรการและการเงิน การบริหารกิจกรรมนักเรียน และการบริหาร
 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ปฏิบัติไ้่น้อย (ถวัลย์ บุญแสน 2524 :
 233 - 234) สมหวัง คณาวราประสิทธิ์ ศึกษาวิจัยงานบริหารการศึกษา
 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตศึกษา 9 พบว่า โรงเรียนปฏิบัติงานบริหาร
 บุคคลไ้มากที่สุด งานบริหารวิชาการ กิจกรรมนักเรียน ธุรการและการเงิน
 ปฏิบัติไ้่น้อย และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ปฏิบัติไ้่น้อยที่สุด
 ข้อปฏิบัติที่น่าสนใจคือ การจัดบริการสุขภาพอนามัยแก่นักเรียนน้อยมาก การ
 บริการแนะแนวแก่นักเรียนน้อย สมาคมผู้ปกครอง ครู และศิษย์เก่ามีส่วนช่วย
 เหลือและสนับสนุนกิจการของโรงเรียนน้อยมาก สุรัชย์ ชินโย ศึกษาวิจัย
 งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตศึกษา 10 พบว่า โรงเรียน
 ปฏิบัติงานบริหารกิจกรรมนักเรียนได้ปานกลาง ปฏิบัติงานบริหารบุคคล บริหาร-
 วิชาการ บริหารธุรการและการเงินไ้ก่อนข้างน้อย การบริหารความสัมพันธ์
 ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ปฏิบัติไ้่น้อย (สุรัชย์ ชินโย 2520 : 291 - 292)
 จิระ สิทธิ ศึกษาวิจัยงานบริหารการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการ
 ศึกษา 12 พบว่าโรงเรียน ปฏิบัติงานบริหารธุรการและการเงิน ได้ปานกลาง
 งานบริหารบุคคล บริหารกิจกรรมนักเรียน และงานบริการวิชาการปฏิบัติไ้ก่อน
 ข้างน้อย ส่วนงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนปฏิบัติไ้่น้อย
 (จิระ สิทธิ 2521 : 128 - 121)

บุษิ จุลพรหม ได้ศึกษาวิจัยการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติงานวิชาการน้อยในทุกด้าน

คือ การนิเทศการศึกษา การใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การวัดผลประเมินผล วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด ขบวนการบริหารวิชาการ การแนะแนว กิจกรรมนักเรียน การกำหนดให้ครู - อาจารย์ ปฏิบัติงานวิชาการ การวางแผนและวิธีสอน ส่วนปัญหาในการบริหารวิชาการได้แก่ ผู้บริหารยังให้ความสำคัญต่องานบริหารวิชาการไม่มากเท่าที่ควร ขาดความรู้ ความสามารถในการนิเทศและการวางแผน ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ ห้องเรียน และบุคลากร สภาพท้องถิ่นไม่อำนวยที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเท่าที่ควร (วุฒิ จุลพรหม 2522 : 199 - 200) สุรัตน์ เจียรกระกูล ศึกษาวิจัยการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคเหนือ พบว่าโรงเรียนปฏิบัติงานวิชาการได้น้อยทั้ง 11 ด้าน คือการกำหนดให้ครูปฏิบัติงานวิชาการ การแนะแนว วิธีสอนและการวางแผน กิจกรรมนักเรียน ขบวนการบริหารงานวิชาการ วัสดุอุปกรณ์การสอน และห้องสมุด การวัดผลประเมินผลการศึกษา การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ การใช้ทรัพยากรและแหล่งความรู้ในท้องถิ่น หลักสูตรและการใช้หลักสูตร และการนิเทศงานวิชาการ ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานวิชาการ คือ โรงเรียนขาดการวางแผนล่วงหน้า ไม่มีความเล็งตัวในการประสานงานของครูบางสายวิชา ผู้บริหารไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของครู ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่สนับสนุนใจงานกันอย่างมากกว่างานวิชาการ ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานวิชาการ และชุมชนในท้องถิ่นให้ความสนใจต่อการวัดผลการศึกษาของโรงเรียนน้อย (สุรัตน์ เจียรกระกูล 2522 : 211 - 212) กฤษณี น้ำเพชร ศึกษาวิจัยวิธีปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาลายในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โรงเรียนจัดการนิเทศอยู่ในเกณฑ์น้อย ทุกด้านคือ การนิเทศการสอน การส่งเสริมทางวิชาการแก่ครู กิจกรรมเสริมหลักสูตร การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก

และห้องสมุด การประเมินผล การสร้างขวัญของครู และการนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตร ส่วนปัญหาในการจัดการนิเทศในโรงเรียนคือ ขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญทางการนิเทศการศึกษา ขาดบุคคลที่รับผิดชอบในการจัดการนิเทศในโรงเรียน ขาดงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน และขาดการวางแผนดำเนินงานนิเทศ (กฤษณี น้ำเพชร 2522 : 129 - 130)

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่ามีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนผู้ใหญ่น้อยมาก แต่อย่างไรก็ตามจากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวพอจะเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย งานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา
ผู้ใหญ่ ในโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 60 โรงเรียน
โดยแต่ละกลุ่มตัวอย่างทำการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. โรงเรียน สุ่มรายชื่อโรงเรียน โดยการสุ่มแบบง่ายโดยวิธีจับฉลาก
มาร้อยละ 50 ได้รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 โรงเรียน

2. ครูใหญ่ ได้แก่ครูใหญ่โรงเรียนผู้ใหญ่นั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

3. ครู ได้แก่ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่นั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบ
ง่ายโดยวิธีจับฉลากรายชื่อมาร้อยละ 20 ได้รายชื่อครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน
185 คน

4. นักศึกษาผู้ใหญ่ ได้แก่นักศึกษาผู้ใหญ่ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
สุ่มห้องเรียนโดยวิธีจับฉลากมาร้อยละ 20 ของจำนวนห้องเรียนในแต่ละโรงเรียน
และสุ่มแบบง่ายโดยวิธีจับฉลากและที่นักศึกษาผู้ใหญ่ในบัญชีเรียกชื่อของแต่ละโรงเรียน
มาร้อยละ 4 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมดในแต่ละโรงเรียน จะได้นักศึกษาที่เป็น
กลุ่มตัวอย่างจำนวน 514 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เพื่อ
ต้องการทราบถึงสภาพการบริหารการศึกษาในโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ และเพื่อ

ต้องการทราบถึงปัญหาและความต้องการด้านการบริหารการศึกษา ตามการประเมิน
ผลและทัศนะของครูใหญ่ ครู และนักศึกษาผู้ใหญ่ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน
คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า เกี่ยวกับงานบริหาร-
โรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ 5 ลักษณะคือ งานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ
ชุมชน งานบริหารบุคคล งานบริหารวิชาการ งานบริหารธุรการและการเงิน
และงานบริหารกิจการนักศึกษา มีคำถามอยู่ลักษณะละ 10 ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบเป็น
ตัวเลือกอยู่ 5 ตัวเลือกคือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด และไม่ไ้ปฏิบัติ โดย
ให้คะแนนเป็น 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ และมีความหมายดังนี้ (แบบ-
สอบถามอยู่ในภาคผนวกหน้า 2)

5. หมายถึง ปฏิบัติได้มากที่สุดหรือน้อยที่สุด
- 4 หมายถึง ปฏิบัติได้มากหรือน้อย
- 3 หมายถึง ปฏิบัติได้น้อย หรือไม่คอยใดปฏิบัติ
- 2 หมายถึง ปฏิบัติได้น้อยที่สุด หรือไม่คอยใดทราบวิธีการปฏิบัติ
- 1 หมายถึง ไม่ปรากฏว่ามีการปฏิบัติหรือไม่ได้รับประโยชน์

เพื่อที่จะและสะดวกต่อการแปลความหมาย จึงได้แปลงคะแนนดังกล่าวข้างต้น
ให้เป็นไปตามเกณฑ์ของเบสต์ (Best 1963 : 158 - 159) ดังนี้

- 1.00 - 2.33 หมายถึง ความว่าปฏิบัติได้น้อยมาก
- 2.34 - 3.66 หมายถึง ความว่าปฏิบัติได้น้อย
- 3.67 - 5.00 หมายถึง ความว่าปฏิบัติได้มาก

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามให้ผู้ตอบจัดอันดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการด้านการบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ อันดับ 1 ถึงอันดับ 6 โดยมีหัวข้อปัญหาและความต้องการด้านการบริหาร 5 ลักษณะ ลักษณะละ 6 ข้อ แบบสอบถามอยู่ในภาคผนวกหน้า

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากหนังสือต่าง ๆ และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ประธานกรรมการและกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์
2. ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารการศึกษาในโรงเรียน 5 ลักษณะ พร้อมทั้งศึกษามัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สามัญ
3. สร้างแบบสอบถามเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 นำผลจากการศึกษากันกว่าในข้อ 1 และข้อ 2 มาเขียนเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า โดยให้ทรงกลมงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่สามัญทั้ง 5 ลักษณะ เพื่อให้ผู้ตอบกรูใหญ่ กรู และนักศึกษายุใหญ่

ตอนที่ 2 จัดทำแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษา 5 ลักษณะ ๖ ข้อ 1 ข้อ รวม 5 ข้อไปให้กรูใหญ่ กรู และนักศึกษายุใหญ่ในโรงเรียนผู้ใหญ่สามัญ ในจังหวัดชลบุรี และนำปัญหาและความต้องการที่มีความถี่สูง 6 อันดับแรกในแต่ละลักษณะไปจัดทำเป็นแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้ตอบจัดอันดับ และวิเคราะห์และอภิปรายผลเฉพาะ 3 อันดับแรก

4. เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว นำไปปรึกษานักวิชาการศึกษา
นอกโรงเรียน ครูใหญ่โรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และเสนอ
คณะกรรมการควบคุมการหาปริมาณนิพนธ์เพื่อตรวจแก้ไขและปรับปรุง นำไปใช้
เป็นแบบสอบถามในการวิจัยต่อไป

ผู้ให้คำปรึกษาและตรวจแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามคือ

1. นายไพจิตร สุขเกษม หัวหน้างานการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญและ
สายอาชีพ กองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน

2. นางเอมอร ศิริเจริญ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญ
อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี และดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียน
บ้านสังขละบุรี สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี

3. นายไพฑูรย์ อินทจามรวัชย์ ครูสอนโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญ
อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี และดำรงตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอสังขละบุรี สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี

4. นายพิเชษฐ์ รักความสุข ครูธุรการโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญ และ
ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสายวิชาพลานามัยโรงเรียนบ้านสังขละบุรี สำนักงานประถมศึกษา
จังหวัดกาญจนบุรี

5. นายบุญเรือง จันทะถิ์ ครูสอนโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญ และ
ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่โรงเรียนจุกเสม็ด สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อได้รับหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตรแล้ว นำไปให้อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้อธิบดีช่วยออก
หนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ครูใหญ่

ครู และนักศึกษา ช่วยออกแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยได้เดินทางไปแจกและเก็บ
รวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ปรากฏว่าได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนมา สามารถ
นำไปวิเคราะห์ได้จำนวน 623 ฉบับ จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างคือกลุ่มครูใหญ่ได้
30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 กลุ่มครูได้ 140 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.67 และ
กลุ่มนักศึกษาได้ 453 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 88.13

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ ค่าเฉลี่ยเฉลี่ย (Means, หรือ $\bar{X}$) และ
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation หรือ S) เพื่อวิเคราะห์
ความมุ่งหมายการวิจัยข้อที่ 1

2. ใช้อัตราส่วนวิกฤต F (F - distribution) เพื่อทดสอบ
ความแตกต่างในการปฏิบัติงานของโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามวัย ซึ่งประเมินโดย
ครูใหญ่ ครู และนักศึกษาคำนวณความมุ่งหมายการวิจัยข้อที่ 2

ถ้าพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบ
ความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้ q - statistic

3. ใช้ความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
เพื่อจัดอันดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของโรงเรียน
ผู้ใหญ่อายุสามวัยในกรุงเทพมหานคร ตามความมุ่งหมายการวิจัยข้อที่ 3

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลอยู่ในลักษณะตารางประกอบความเรียง และการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการเสนอผลการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายสวัญใน กรุงเทพมหานคร ประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยแบ่งผลการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายสวัญออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารธุรการและการเงิน การบริหารงานบุคคล การบริหารกิจการนักศึกษา และการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ กระทำโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ผลการประเมินครูใหญ่ ครู และนักศึกษาผู้ใหญ่ ต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสวัญ แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ

คะแนนเฉลี่ย 1.00 ถึง 2.33 หมายความว่าปฏิบัติได้น้อยมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34 ถึง 3.66 หมายความว่าปฏิบัติได้น้อย

คะแนนเฉลี่ย 3.67 ถึง 5.00 หมายความว่าปฏิบัติได้มาก

(Best 1964 : 158 - 159)

ตอนที่ 2 เป็นการเปรียบเทียบผลการประเมินของครูใหญ่ ครู และนักศึกษาผู้ใหญ่ โรงเรียนผู้ใหญ่อายสวัญในกรุงเทพมหานครต่อการปฏิบัติงานบริหารของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสวัญทั้ง 5 ด้าน และการบริหารโรงเรียนทั้งหมดโดยรวม

ตอนที่ 3 เป็นการลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการด้านการบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายสวัญทั้ง 5 ด้าน ตามทัศนะของครูใหญ่ ครู และนักศึกษาผู้ใหญ่

ตอนที่ 1 ผลการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ ประเมินโดย
ครูใหญ่ ครู และนักศึกษาผู้ใหญ่ 5 ด้านคือ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหาร
ธุรการและการเงิน การบริหารบุคคล การบริหารกิจการนักศึกษา และการบริหาร
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ตาราง 1 ผลการปฏิบัติงานบริหารวิชาการ ในโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ ประเมินโดย
ครูใหญ่ ครู และนักศึกษาผู้ใหญ่

ข้อ	การปฏิบัติงานบริหารวิชาการ	ครูใหญ่		ครู		นักศึกษา	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	การไม่ทำทุจริตในการสอบวัดผลของครูและ นักศึกษา	3.90	3.55	3.78	0.59	4.02	0.46
2	ความเข้าใจระเบียบวัดผลของคณะครู	3.80	0.81	3.73	0.63	3.97	0.53
3	การใช้สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ประกอบการ ของครู	2.73	0.48	2.24	0.56	2.01	0.54
4	การได้รับคำแนะนำปรึกษาจากศึกษานิเทศของครู	2.80	0.76	2.55	0.59	2.30	0.46
5	ความยากง่ายของข้อสอบวัดผล ของโรงเรียน ผู้ใหญ่	3.93	0.64	3.76	0.56	3.69	0.55
6	การจัดตารางเรียนแจ้งให้นักศึกษาทราบ	4.07	0.52	3.88	0.67	4.10	0.59
7	การจัดสอนครบหลักสูตรภายในแต่ละภาคเรียน	4.17	0.38	4.05	0.59	4.09	0.39
8	การไปตรวจเยี่ยมห้องเรียน เพื่อให้คำปรึกษา แก่ครูและนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการเรียน การสอนของครูใหญ่	3.57	0.57	3.25	0.43	3.14	0.53
9	ความเหมาะสมของตารางเรียน, ตารางสอน	3.83	0.69	3.88	0.50	4.02	0.76
10	การใช้อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนของครู	3.53	0.50	3.36	0.61	3.03	0.48
	รวม	3.63	0.77	3.44	0.82	3.45	0.93

จากตาราง 1 แสดงว่าทั้งครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต่างประเมินงานบริหาร วิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่ว่ายรวมว่าปฏิบัติได้น้อย และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า ทั้งครูใหญ่ ครู และนักศึกษาต่างประเมินว่า การได้คำแนะนำปรึกษาจากศึกษานิเทศก์ การตรวจเยี่ยมห้องเรียนของครูใหญ่เพื่อให้คำปรึกษาแก่ครูและนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียน การสอน และการปรับปรุงการสอนของครู ปฏิบัติได้น้อย ยกเว้นในเรื่องการใช้ สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ประกอบสอน ครูใหญ่ประเมินว่าปฏิบัติได้เคย แต่นักศึกษาและ ครูประเมินว่าปฏิบัติได้น้อยมาก ส่วนข้ออื่น ๆ ทั้งสามกลุ่มประเมินว่าปฏิบัติได้มาก

ตาราง 2 ผลการปฏิบัติงานบริหารธุรการและการเงิน ในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษามหาวิทยาลัย

ข้อ	การปฏิบัติงานบริหารธุรการและการเงิน	ครูใหญ่		ครู		นักศึกษาผู้ใหญ่	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ความรวดเร็วในการออกประกาศนียบัตร ให้นักศึกษา	3.70	0.79	3.63	0.58	3.63	0.95
2	การจัดห้องเรียนกับจำนวนนักศึกษา เหมาะสมกัน						
3	ความเข้าใจระเบียบการดำเนินงาน โรงเรียนผู้ใหญ่ ของครูใหญ่	4.13	0.73	3.88	0.74	3.98	0.74
4	การให้บริการอุปกรณ์การเรียนการสอน อย่างเพียงพอ	3.43	0.50	3.12	0.71	3.25	0.66
5	การให้บุคลากรมีส่วนรับรู้การใช้จ่ายเงิน บำรุงการศึกษา	3.20	0.89	2.99	0.77	3.02	0.63
6	การให้บุคลากรมีส่วน การรับ - จ่ายเงิน นอกงบประมาณ	3.13	0.68	2.80	0.75	2.46	0.56

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อ	การปฏิบัติงานบริหารธุรการและการเงิน	ครูใหญ่		ครู		นักศึกษาผู้ใหญ่	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
7	การให้แสงสว่างภายในห้องเรียนอย่างเพียงพอ	4.00	0.83	5.79	0.69	4.02	0.62
8	การจัดทำทะเบียน, สถิติ และเอกสารต่าง ๆ อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน	3.87	0.73	3.71	0.64	3.70	0.71
9	ความสะดวกในการติดต่อเกี่ยวกับงานธุรการและการเงิน ของบุคลากรในโรงเรียน	4.00	0.74	3.39	0.69	3.37	0.55
10	ความสะดวกของห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนขณะเปิดทำการสอน	3.97	0.67	3.65	0.63	3.92	0.69
	รวม	3.73	0.73	3.49	0.75	3.52	0.84

จากตาราง 2 แสดงว่าครูใหญ่ประเมินงานบริหารธุรการและการเงินของโรงเรียนผู้ใหญ่ โดยรวมว่าปฏิบัติได้มาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า การให้บริการอุปกรณ์การเรียนการสอน การให้บุคลากรมีส่วนรับรู้การใช้จ่ายเงินบำรุงการศึกษา และการให้บุคลากรมีส่วนรับรู้การใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณ ปฏิบัติได้น้อย ส่วนข้ออื่น ๆ ครูใหญ่ประเมินว่าปฏิบัติได้มาก

ครูและนักศึกษา ต่างประเมินงานบริหารธุรการและการเงินของโรงเรียนผู้ใหญ่ โดยรวมว่าปฏิบัติได้น้อย และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่าทั้งครูและนักศึกษาต่างประเมินว่า การจัดห้องเรียนพอเหมาะกับจำนวนนักศึกษา ครูใหญ่ปฏิบัติงานโรงเรียน

ด้วยความเข้าใจ การให้แสงสว่างในห้องเรียนอย่างเพียงพอ และการจัดทำทะเบียนสถิติและเอกสารต่าง ๆ อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ปฏิบัติได้มาก ส่วนข้ออื่น ๆ ครูและนักศึกษาประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย ยกเว้นในเรื่องความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนขอเปิดทำการสอนครูประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย แต่นักศึกษาประเมินว่าปฏิบัติได้มาก

ตาราง 3 ผลการปฏิบัติงานบริหารบุคคล ในโรงเรียนผู้ใหญ่อายุมหาวิทยาลัย ประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษา

ข้อ	การปฏิบัติงานบริหารบุคคล	ครูใหญ่		ครู		นักศึกษาผู้ใหญ่	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ครูไม่ปล่อยให้ชั้นเรียนว่างโดยไม่มีครูสอนแทน	4.20	0.66	4.05	0.49	4.10	0.44
2	การพาครูไปปฏิบัติงานโรงเรียนผู้ใหญ่ที่เกิน	2.00	0.74	1.79	0.56	1.97	0.48
3	การพาครูและนักศึกษาไปทัศนศึกษา	2.07	0.69	3.10	0.44	1.73	0.74
4	ความเหมาะสมในการจัดครูเข้าสอนในแต่ละระดับ	4.17	0.75	4.07	0.56	4.14	0.54
5	การยกย่องชมเชยบุคลากรที่ดีเยี่ยม	3.23	0.43	3.11	0.50	3.10	0.47
6	การประชุมบุคลากรเพื่อรับทราบนโยบายและกฎระเบียบต่าง ๆ	2.37	0.49	3.35	0.59	3.38	0.62
7	การสับเปลี่ยนครูเข้าสอน	3.27	0.58	2.75	0.43	3.00	0.45
8	การเคร่งครัดกวดขันให้นักศึกษาประพฤติอยู่ในระเบียบวินัย	4.00	0.64	3.87	0.52	4.08	0.44

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	การปฏิบัติงานบริหารบุคคล	ครูใหญ่		ครู		นักศึกษาผู้ใหญ่	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
9	การให้บริการด้านสุขภาพอนามัยในโรงเรียนผู้ใหญ่	2.83	0.79	2.67	0.78	2.62	0.59
10	ความปลอดภัยในการเดินทางมาทำงานหรือมาเรียนของบุคลากรในโรงเรียน	3.80	0.66	3.56	0.60	3.62	0.59
	รวม	3.29	0.99	3.13	0.94	3.17	0.96

จากตาราง 3 แสดงว่าทั้งครูใหญ่ ครู และนักศึกษาต่างประเมินงานบริหารบุคคลของโรงเรียนผู้ใหญ่ โดยรวมว่าปฏิบัติได้น้อย และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ทั้งครูใหญ่ ครู และนักศึกษาต่างประเมินว่า การไม่ปล่อยให้ชั้นเรียนว่างโดยไม่มีครูสอนแทน การจัดครูเข้าสอนอย่างเหมาะสม และการเกรงครัดกวดขันให้นักศึกษาประพฤติอยู่ในระเบียบวินัย ปฏิบัติได้มาก และประเมินว่า การพาครูไปปฏิบัติงานโรงเรียนผู้ใหญ่ได้เกิน และการพาครูและนักศึกษาไปทัศนศึกษา ปฏิบัติได้น้อยมาก ส่วนข้ออื่นๆ ทั้งสามกลุ่มประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย ยกเว้นในเรื่องความปลอดภัยในการเดินทางมาทำงานหรือมาเรียนของบุคลากรในโรงเรียน ครูใหญ่ประเมินว่าดีมาก ส่วนครูและนักศึกษาระเมินว่าน้อย

ตาราง 4 ผลการปฏิบัติงานบริหารจัดการกิจการนักศึกษา ในโรงเรียนผู้ใหญ่อายุ 40 ปี
ประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษาผู้ใหญ่

ข้อ	การปฏิบัติงานบริหารจัดการกิจการนักศึกษา	ครูใหญ่		ครู		นักศึกษายุ่งใหญ่	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ความสะดวกในการโอนผลการเรียน ของนักศึกษา	3.33	0.48	2.95	0.55	3.07	0.70
2	การให้บริการห้องสมุด หรือมุมหนังสือ	2.50	0.51	2.50	0.86	2.59	0.66
3	ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา ผู้ใหญ่	3.40	0.81	3.15	0.61	3.36	0.85
4	การเปิดเรียนภาคฤดูร้อน	2.00	0.83	2.27	0.57	2.34	0.95
5	การสนับสนุนอุปกรณ์กีฬาและสิ่งเตนการ	2.30	0.76	2.55	0.76	2.36	0.61
6	ความสำนึกดีในการทำงานของนักศึกษา ที่อายุต่างกัน	3.80	0.71	3.73	0.67	4.03	0.71
7	การรายงานผลการเรียนให้นักศึกษาทราบ อย่างรวดเร็ว	3.97	0.72	3.76	0.67	3.79	0.71
8	การให้บริการแนะแนวแก่นักศึกษายุ่งใหญ่	3.73	0.74	3.25	0.66	3.33	0.60
9	การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม และ ประเพณีของนักศึกษา	3.20	0.66	3.02	0.62	2.96	0.73
10	การสนับสนุนค่านงบประมาณในการจัด กิจกรรมของนักศึกษา	2.87	0.73	2.71	0.68	2.54	0.57
	รวม	3.16	0.85	2.99	0.83	3.14	0.88

จากตาราง 4 แสดงว่าทั้งครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต่างประเมินงานบริหาร
กิจการนักศึกษา ของโรงเรียนผู้ใหญ่มาก โดยรวมว่าปฏิบัติได้น้อย และเมื่อวิเคราะห์เป็น
รายข้อพบว่า ทั้งครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต่างประเมินว่า การรายงานผลการเรียน
ให้นักศึกษาทราบอย่างรวดเร็ว และความสัมพันธ์ในการทำงานของนักศึกษาวัยต่างกัน
ปฏิบัติได้มาก ส่วนข้ออื่น ๆ ทั้งสามกลุ่มประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย ยกเว้นในเรื่องการ
เปิดเรียนภาคฤดูร้อน ครูใหญ่ และครู ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อยมาก ส่วนนักศึกษา
ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย และในเรื่องการให้บริการแนะแนวแก่นักศึกษา ครูใหญ่
ประเมินว่าปฏิบัติได้มาก ส่วนครูและนักศึกษากลับมาประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย

ตาราง 5 ผลการปฏิบัติงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญกับชุมชน
ประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษา

ข้อ	การปฏิบัติงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	ครูใหญ่		ครู		นักศึกษา	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	การเปิดสอนวิชาชีพตามความต้องการของชุมชน	3.47	1.14	3.31	0.78	3.39	0.86
2	การมีส่วนร่วมในการร่วมพัฒนาชุมชน	3.43	1.10	3.36	0.89	3.64	0.56
3	การบริจาคเงินและทรัพย์สินของประชาชนให้แก่ โรงเรียนผู้ใหญ่	1.53	0.68	2.58	0.94	2.40	0.66
4	ประโยชน์ในการกิจกรรมของศูนย์เก่า	1.97	0.72	2.44	0.88	2.55	0.72
5	การเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนผู้ใหญ่ให้ ประชาชนทราบและให้ความร่วมมือ	2.53	0.94	2.78	0.70	2.78	0.71
6	ความร่วมมือของชุมชนในการจัดกิจกรรมทาง วัฒนธรรมและประเพณีของโรงเรียนผู้ใหญ่	2.57	0.70	2.03	0.80	3.03	0.56

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	การปฏิบัติงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	ครูใหญ่		ครู		นักศึกษาผู้ใหญ่	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
7	การเชิญบุคคลในชุมชนมาบรรยายให้เด็กฟัง เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะ	2.20	0.85	2.33	0.33	2.18	0.53
8	การเชิญประชาชนในชุมชนมาเยี่ยมชมโรงเรียน ผู้ใหญ่	1.70	0.65	0.10	0.66	0.69	0.56
9	การใช้แหล่งวิชาการทางวัฒนธรรม เช่น วัด โบสถ์ วิหารฯ ประกอบการเรียนการสอน	2.20	0.76	2.63	0.86	2.69	0.76
10	การพานักศึกษาผู้ใหญ่ออกไปปฏิบัติงานอาชีพของ เอกชนเพื่อประกอบการเรียนการสอน	1.83	0.79	1.91	0.58	1.47	0.57
	รวม	2.34	1.03	2.61	0.96	2.53	0.93

จากตาราง 5 แสดงว่าทั้งครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต่างประเมินงานบริหาร
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมว่าปฏิบัติได้น้อย และเมื่อวิเคราะห์เป็น
รายข้อพบว่า ทั้งครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต่างประเมินว่า การเชิญบุคคลในชุมชน
มาบรรยายให้นักศึกษาเพื่อเป็นการเพิ่มความรู้และทักษะ การเชิญประชาชนมาเยี่ยมชม
โรงเรียน และการพานักศึกษาผู้ใหญ่ออกไปปฏิบัติงานอาชีพของเอกชนเพื่อประกอบการเรียน
การสอนปฏิบัติได้น้อยมาก ส่วนข้ออื่น ๆ ทั้งสามกลุ่ม ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย ยกเว้น
ในเรื่องการบริจาคเงินหรือทรัพย์สินของประชาชนให้แก่โรงเรียน ครูใหญ่ และครู
ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อยมาก ส่วนนักศึกษาประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย เรื่องประโยชน์ใน
การจัดกิจกรรมของศิษย์เก่า ครูใหญ่ประเมินว่ามีประโยชน์น้อยมาก ส่วนครูและนักศึกษา

ประเมินว่ามีประโยชน์น้อย และในเรื่องการใช้แหล่งวิชาการทางวัฒนธรรม เช่น วัด โบสถ์ วิหารา ประกอบการเรียนการสอน ครูใหญ่ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อยมาก ส่วน ครูและนักศึกษาประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย

ตาราง 6 ผลการปฏิบัติงานโรงเรียนผู้ใหญ่อายส่ามัญทั้ง 5 ด้าน ประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษามัธยมศึกษา

ข้อ	งานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายส่ามัญ	ครูใหญ่		ครู		นักศึกษามัธยมศึกษา	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ด้านการบริหารวิชาการ	3.63	0.77	3.44	0.82	3.46	0.93
2	ด้านการบริหารธุรการและการเงิน	3.73	0.73	3.49	0.75	3.52	0.84
3	ด้านการบริหารบุคคล	3.29	0.99	3.13	0.94	3.17	0.96
4	ด้านการบริหารกิจการนักศึกษา	3.16	0.85	2.99	0.83	3.23	0.88
5	ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	2.34	1.08	2.60	0.96	2.58	0.93
	รวม	3.23	1.04	3.13	0.93	3.19	0.97

จากตาราง 6 แสดงว่า ทั้งครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต่างประเมินงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายส่ามัญ โดยรวมว่าปฏิบัติได้น้อย และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ทั้งครูใหญ่ ครู และนักศึกษาต่างประเมินว่า โรงเรียนผู้ใหญ่อายส่ามัญปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการ การบริหารบุคคล การบริหารกิจการนักศึกษา และด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้น้อย ยกเว้นด้านการบริหารธุรการและการเงิน ครูใหญ่ประเมินว่าปฏิบัติได้มาก ส่วนครูและนักศึกษามัธยมศึกษาประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสาธิต ในกรุงเทพมหานคร 5 คำน ของครูใหญ่ ครู และ นักศึกษาผู้ใหญ่

ตาราง 7 เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารวิชาการในโรงเรียนผู้ใหญ่นายสาธิตของครูใหญ่ ครู และนักศึกษาผู้ใหญ่

แหล่งของตัวแปร	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	94.91	2	47.45	1.94
ภายในกลุ่ม	14907.90	620	24.45	
ทั้งหมด	15002.81	622		

$$F_{.05}(2,620) = 3.00$$

จากตาราง 7 ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารวิชาการ ของโรงเรียนผู้ใหญ่นายสาธิต ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1 ที่ว่า ผลการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนผู้ใหญ่นายสาธิตประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษายุใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 8 เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารธุรการและการเงินในโรงเรียน
ผู้ใหญ่อายสามัญของครูใหญ่ ครู และนักศึกษาผู้ใหญ่

แหล่งของตัวแปร	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	104.32	2	52.16	1.86
ภายในกลุ่ม	17369.00	620	28.01	
ทั้งหมด	17473.32	622		

$$F_{.05}(2, 620) = 3.00$$

จากตาราง 8 ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินผลการปฏิบัติงานบริหาร-
ธุรการและการเงิน ของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า ผลการปฏิบัติงาน
บริหารธุรการและการเงินในโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ประเมินโดยครูใหญ่ ครู และ
นักศึกษามหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารบุคคลในโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ
ของครูใหญ่ ครู และนักศึกษามหาวิทยาลัย

แหล่งของตัวแปร	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	52.78	2	26.89	1.58
ภายในกลุ่ม	10543.78	620	17.01	
ทั้งหมด	10597.56	622		

$$F_{.05}(2, 620) = 3.00$$

จากตาราง 9 ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารบุคคลของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ในกรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า ผลการปฏิบัติงานบริหารบุคคลในโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษามหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารกิจการนักศึกษา ในโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญของครูใหญ่ ครู และนักศึกษามหาวิทยาลัย

แหล่งของตัวแปร	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	163.80	2	84.40	2.60
ภายในกลุ่ม	20069.50	620	32.37	
ทั้งหมด	20238.30	622		

$$F_{.05}(2,620) = 3.00$$

จากตาราง 10 ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารกิจการนักศึกษา ของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4 ที่ว่า ผลการปฏิบัติงานบริหารกิจการนักศึกษาในโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษามหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
ผู้ใหญ่นายสาธิตกับชุมชนของครูใหญ่ ครู และนักศึกษาผู้ใหญ่

แหล่งของตัวแปร	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	13.66	2	6.83	
ภายในกลุ่ม	6288.09	620	10.14	
ทั้งหมด	6301.75	622		

$$F_{.05}(2, 620) = 3.00$$

จากตาราง 11 ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินผลการปฏิบัติงานบริหาร
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนผู้ใหญ่นายสาธิตในกรุงเทพมหานคร
แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 5 ที่ว่า
ผลการปฏิบัติงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้ใหญ่นายสาธิตกับชุมชน
ประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษานายสาธิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 เปรียบเทียบการประเมินการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสาธิต
โดยรวม 5 ท่านของครูใหญ่ ครู และนักศึกษานายสาธิต

แหล่งของตัวแปร	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	13623.50	2	6811.75	2.14
ภายในกลุ่ม	1976043.30	620	3187.16	
ทั้งหมด	2089666.30	622		

$$F_{.05}(2, 620) = 3.00$$

จากตาราง 12 ครูใหญ่ ครู และนักศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนโดยรวมของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญในกรุงเทพมหานคร แยกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 6 ที่ว่า ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญในกรุงเทพมหานครทั้ง 5 ตำบล ประเมินโดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษาแยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 การลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการการบริหารงานทั้ง 5 ตำบล และโดยรวมของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญในกรุงเทพมหานคร โดยครูใหญ่ ครู และนักศึกษานักใหญ่

ตาราง 13 การลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการตามทัศนะของครูใหญ่ ครู และนักศึกษาโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ

ปัญหาและความต้องการด้าน การบริหารวิชาการ	ครูใหญ่ N=30			ครู N=140			นักศึกษานักใหญ่ N=453		
	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่
โรงเรียนควรมีห้องสมุดหรือมุมหนังสือ เอาไว้ให้ครูและนักศึกษาได้ค้นคว้าหา ความรู้เพิ่มเติม	14	46.66	2	82	58.57	1	179	39.51	1
โรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญควรมีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อซื้ออุปกรณ์การสอนทางด้านวิชาชีพ เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำ ความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้	12	40.00	1	76	54.28	2	181	39.95	2
ครูใหญ่โรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญควรมีเวลาออกไป ตรวจเยี่ยมและให้คำปรึกษาแก่ครูผู้ สอนและความต้องการเรียนบ้าง	16	53.33	5	69	49.28	3	201	44.37	3
ศึกษานิเทศก์การศึกษานักใหญ่ควรมีเวลา ตรวจเยี่ยม โรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญและให้ คำปรึกษาแก่ครูเพิ่มมากขึ้น	16	53.33	3	101	72.14	5	144	31.78	6

ตาราง 13 (ต่อ)

ปัญหาและความต้องการด้าน การบริหารวิชาการ	ครูใหญ่ N = 30			ครู N = 140			นักศึกษามัธยมศึกษา N = 453		
	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่
หน่วยงานบริหารการจัดเอกสารทางวิชาการส่งไปให้โรงเรียน ให้เพียงพอต่อความต้องการของครูและนักศึกษา	13	43.33	4	90	64.28	6	160	35.32	4
โรงเรียนผู้ใหญ่วิทยาลัยสอนเรื่องเพศศึกษาและการวางแผนครอบครัวให้นักศึกษามัธยมศึกษาได้เข้าใจและนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้	17	56.66	6	86	61.42	4	171	37.74	5

จากตาราง 13 แสดงว่าครูใหญ่ให้ความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานบริหารวิชาการ ของโรงเรียนผู้ใหญ่วิทยาลัยในกรุงเทพมหานครว่า โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณ เพื่อซื้ออุปกรณ์การสอนทางคานาวิชาชีวะเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้โรงเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้สำคัญลำดับ 1 โรงเรียนควรมีห้องสมุดหรือมุมหนังสือเอาไว้ให้ครูและนักศึกษาได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมสำคัญลำดับ 2 และเห็นว่า ศึกษาในเทศการศึกษามัธยมศึกษาควรออกตรวจเยี่ยมโรงเรียนผู้ใหญ่ และให้คำปรึกษาเพิ่มมากขึ้น สำคัญลำดับ 3

ครูลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ ในการปฏิบัติงานบริหารวิชาการ ของโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ ในกรุงเทพมหานครว่าโรงเรียนควรมีห้องสมุดหรือมุมหนังสือ เอาไว้ให้ครูและนักศึกษาได้อ่านหาความรู้เพิ่มเติม ลำดับที่ 1 โรงเรียนควร จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดอุปกรณ์การสอนทางดานวิชาชีพ เพิ่มมากขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนนำ ความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ลำดับที่ 2 และเห็นว่า ครูใหญ่ควรมีเวลา ตรวจเยี่ยมและให้คำปรึกษาแก่ครูและนักศึกษาตามห้องเรียนบาง ลำดับที่ 3

นักศึกษาลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานบริหารวิชาการ ของโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ ในกรุงเทพมหานครว่า โรงเรียนควรมีห้องสมุดหรือมุม หนังสือ เอาไว้ให้ครูและนักศึกษาได้อ่านหาความรู้เพิ่มเติมลำดับที่ 1 โรงเรียนควร จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดอุปกรณ์การสอนทางดานวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ นำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ลำดับที่ 2 และเห็นว่า ครูใหญ่ควรมี เวลาออกตรวจเยี่ยมและให้คำปรึกษาแก่ครูและนักศึกษาตามห้องเรียนบาง ลำดับที่ 3

ตาราง 14 การลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ ในการปฏิบัติงานบริหาร ชุรการและการเงิน ตามทัศนะของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา โรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ

ปัญหาและความต้องการด้าน การบริหารชุรการและ การเงิน	ครูใหญ่ N = 30			ครู N = 140			นักศึกษา N = 453		
	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่
โรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญควรมีห้องชุรการ เป็นของตนเองหนึ่งห้อง เพื่อความ เป็นระเบียบในการเก็บเอกสารและ สะดวกต่อการติดต่อหรือรับบริการ ของครู, นักศึกษา และบุคคลอื่น ๆ	15	50.00	1	53	37.85	1	173	38.18	1

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาและความต้องการด้าน	ครูใหญ่ N = 30			ครู N = 140			นักศึกษา N = 453		
	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่
การบริหารจัดการและ การเงิน									
หน่วยงานบริหารควรจัดการอบรม ครูที่หัวหน้าธุรการเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจด้านงานธุรการและ การเงิน	14	46.66	3	66	47.14	2	201	44.37	3
โรงเรียนผู้ใหญควรมีสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับงานการศึกษาผู้ใหญ่แสดง ไว้เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไข ปรับปรุงต่อไป และเพื่อให้ครูและ นักศึกษาและประชาชนได้รับทราบ ถึงผลการดำเนินงานของโรงเรียน ในรอบปีที่ผ่านมา	14	46.66	5	49	35.00	3	161	35.54	2
หน่วยงานบริหารควรจัดการอบรม ครูใหญ่ โรงเรียนผู้ใหญ่ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน โรงเรียนผู้ใหญ่ให้มากขึ้น	14	46.66	6	64	45.71	6	141	31.12	4

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาและความต้องการด้าน การบริหารธุรการและ การเงิน	ครูใหญ่ N = 30			ครู N = 140			นักศึกษานักใหญ่ N = 453		
	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่
หน่วยงานบริหารครูให้ความสะดวกและความรวดเร็วแก่ครูใหญ่หรือผู้แทนครูใหญ่โรงเรียนที่มาติดต่องานเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ทันกับความต้องการของโรงเรียน	15	50.00	4	74	52.85	4	154	33.99	5
โรงเรียนผู้ใหญควรมีเครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับงานสารบรรณ ธุรการและการเงินเป็นของตนเองไม่ต้องขอยืมจากโรงเรียนภาคปกติ	14	46.66	2	70	50.00	5	184	40.61	6

จากตาราง 14 แสดงว่าครูใหญ่ลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานบริหารธุรการและการเงิน ของโรงเรียนผู้ใหญสามสมัยในกรุงเทพมหานครว่า โรงเรียนควรมีห้องธุรการเป็นของตัวเองหนึ่งห้อง เพื่อความเป็นระเบียบในการเก็บเอกสาร และสะดวกต่อการติดต่อหรือขอรับบริการของครู นักศึกษาและบุคคลอื่น ๆ ลำดับที่ 1 โรงเรียนควรมีเครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับงานสารบรรณ ธุรการและการเงิน เป็นของตนเองไม่ต้องขอยืมจากโรงเรียนภาคปกติ ลำดับที่ 2 และเห็นว่าโรงเรียนควรมีสถิติต่าง ๆ แสดงไว้เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขปรับปรุงต่อไป และเพื่อให้ครู นักศึกษา และประชาชนได้รับทราบถึงผลการดำเนินงานของโรงเรียนในรอบปีที่ผ่านมา ลำดับที่ 3

ครูลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานบริหารธุรการ และการเงิน ของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญในกรุงเทพมหานครว่า โรงเรียนควรมี หอธุรการ เป็นของตนเองหนึ่งห้อง เพื่อความเป็นระเบียบในการเก็บเอกสาร และ สะดวกต่อการติดต่อหรือรับบริการของครู นักศึกษา และบุคคลอื่น ๆ สำคัญลำดับ 1 หน่วยงานบริหารควรจัดการอบรมครูที่ทำหน้าที่ธุรการใหม่ความรู้ความเข้าใจงานงาน ธุรการและการเงิน สำคัญลำดับ 2 และเห็นว่าโรงเรียนควรมีสถิติต่าง ๆ แสดงไว้ เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขปรับปรุงต่อไป และเพื่อให้ครู นักศึกษา และประชาชน ได้รับ ทราบถึงผลการดำเนินงานของโรงเรียนในรอบปีที่ผ่านมา สำคัญลำดับ 3

นักศึกษาลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ ในการปฏิบัติงานบริหาร ธุรการและการเงิน ของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญในกรุงเทพมหานครว่า โรงเรียน ควรมีหอธุรการเป็นของตัวเองหนึ่งห้อง เพื่อความเป็นระเบียบในการเก็บเอกสาร และสะดวกต่อการติดต่อ หรือรับบริการ ของครู นักศึกษาและบุคคลอื่น ๆ สำคัญลำดับ 1 โรงเรียนควรมีสถิติต่าง ๆ แสดงไว้เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขปรับปรุงต่อไป และเพื่อ ให้ครู นักศึกษา และประชาชนได้รับทราบถึงผลการดำเนินงานของโรงเรียนในรอบปี ที่ ผ่านมา สำคัญลำดับ 2 และเห็นว่าหน่วยงานบริหารควรจัดการอบรมครูธุรการใหม่ ความรู้ ความเข้าใจงานงานธุรการและการเงิน สำคัญลำดับ 3

ตาราง 15 การลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ ในการปฏิบัติงานบริหารบุคคล
ตามทัศนะของครูใหญ่ ครู และนักศึกษาโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ

ปัญหาและความต้องการ ด้านการบริหารบุคคล	ครูใหญ่ N = 30			ครู N = 140			นักศึกษาใหญ่ N = 453		
	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่
ครูใหญ่ควรมาปฏิบัติงานที่ โรงเรียนทุกวัน หากวันใดมี ปัญหาเกิดขึ้นจะไดแก้ไขได้ทัน เหตุการณ์	10	33.33	1	58	41.42	1	204	45.03	1
ครูสอนในโรงเรียนผู้ใหญควร ได้รับมอบหมายงานการสอนเท่า ๆ กันหรือใกล้เคียงกันเพื่อไม่ให้ เกิดปัญหาการรับค่าตอบแทน	12	40.00	2	63	45.00	2	140	30.90	6
โรงเรียนผู้ใหญที่มีอัตราครูสอน วางควรประกาศเป็นที่เปิดเผย เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ครูใน โรงเรียนอื่น ๆ ที่มีความรู้ความ สามารถเหมาะสม ได้เข้ามาสอน ในโรงเรียนผู้ใหญบาง	9	30.00	6	43	30.71	4	129	28.47	5

ตาราง 15 (ต่อ)

ปัญหาและความต้องการด้าน การบริหารบุคคล	ครูใหญ่ N = 30			ครู N = 140			นักศึกษา N = 453		
	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่
โรงเรียนผู้ใหญ่วิเคราะห์จัดการ ประชุมครูและนักศึกษา ผู้ใหญ่ทั้งหมดอย่างน้อยปีละ หนึ่งครั้ง เพื่อรับทราบ นโยบายและเป้าหมายการ ดำเนินงานของโรงเรียน	13	43.33	4	38	27.14	5	178	39.29	2
โรงเรียนผู้ใหญ่ วิทยาลัยการ ประชุมครูเป็นประจำอย่างน้อย ภาคเรียนละ 2 ครั้ง เพื่อแจ้ง ขอราชการ และรับทราบปัญหา และความต้องการของครูแต่ละ คน	14	46.66	3	49	35.00	3	164	36.20	3
โรงเรียนผู้ใหญ่ควรจัดเวรยาม ดูแลความปลอดภัยให้กับครูและ นักศึกษาผู้ใหญ่ ขณะเปิดทำการ สอน	11	36.66	5	45	32.14	6	134	29.58	4

จากตาราง 15 แสดงว่าครูใหญ่ ลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานบริหารบุคคล ของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญในกรุงเทพมหานคร ว่า ครูใหญ่ควรมาปฏิบัติงานทุกวัน หากวันใดมีปัญหาจะไ้แก้ไขไ้ทัน ลำดับ 1 ครูในโรงเรียนผู้ใหญ่ ควรไ้รับมอบชั่วโมงสอนเท่า ๆ กันหรือใกล้เคียงกัน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการรับคาตอบแทน ลำดับ 2 และเห็นว่าโรงเรียนควรจัดประชุมครูเป็นประจำอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง เพื่อแจ้งข้อราชการและรับทราบปัญหาและความต้องการของครูแต่ละคน ลำดับ 3

ครู ลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานบริหารบุคคล ของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญในกรุงเทพมหานคร ว่า ครูใหญ่ควรมาปฏิบัติงานทุกวัน หากวันใดมีปัญหาเกิดขึ้น จะไ้แก้ไขไ้ทัน ลำดับ 1 ครูควรไ้รับมอบชั่วโมงสอนเท่า ๆ กัน หรือใกล้เคียงกัน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการรับคาตอบแทน ลำดับ 2 และเห็นว่า โรงเรียนควรจัดประชุมครูอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง เพื่อแจ้งข้อราชการ และรับทราบปัญหาและความต้องการของครูแต่ละคน ลำดับ 3

นักศึกษา ลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานบริหารบุคคล ของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญในกรุงเทพมหานคร ว่า ครูใหญ่ควรมาปฏิบัติงานทุกวัน หากวันใดมีปัญหาเกิดขึ้นจะไ้แก้ไขไ้ทัน ลำดับ 1 โรงเรียนควรจัดการประชุมครูและนักศึกษาทั้งหมด อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อรับทราบนโยบายและเป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียน ลำดับ 2 และเห็นว่า โรงเรียนควรประชุมครูเป็นประจำอย่างน้อยภาคเรียนละสองครั้ง เพื่อแจ้งข้อราชการและรับทราบปัญหาและความต้องการของครูแต่ละคน ลำดับ 3

ตาราง 16 การลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานบริหาร
 กิจกรรมนักศึกษา ตามทัศนะของครูใหญ่และครู และนักศึกษานักเรียนใหญ่
 สายสามัญ

ปัญหาและความต้องการด้านการ บริหารกิจการนักศึกษา	ครูใหญ่ N = 30			ครู N = 140			นักศึกษานักเรียนใหญ่ N=453		
	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่
โรงเรียนผู้ใหญควรเข้มงวดให้ นักศึกษานักเรียนปฏิบัติตามระเบียบ วินัยของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด	9	30.00	1	59	42.14	1	208	45.91	1
โรงเรียนผู้ใหญควรให้ความสะดวก และความรวดเร็วแก่นักศึกษาที่มา ติดต่อเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการ เรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น	11	36.66	2	64	45.71	2	210	46.35	2
โรงเรียนผู้ใหญควรมีการบริการ ความสุขภาพและการรักษาพยาบาล เบื้องต้นให้แก่แก่นักศึกษาอย่างเพียงพอ และควรเชิญเจ้าหน้าที่ด้าน สาธารณสุข มาตรวจร่างกาย นักศึกษานักเรียน 1 ครั้ง	13	43.33	4	71	50.71	4	173	38.18	3

ตาราง 16 (ต่อ)

ปัญหาและความต้องการ ด้านการบริหารจัดการ นักศึกษา	ครูใหญ่ N = 30			ครู N = 140			นักศึกษา N = 453		
	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่
โรงเรียนผู้ใหญ่วรที่มีบริการ แนะแนวแก่นักศึกษาอย่างมี ประสิทธิภาพ	12	40.00	3	63	45.00	3	154	33.99	4
โรงเรียนผู้ใหญ่วรสนับสนุนให้ นักศึกษาจัดกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์แก่โรงเรียน	13	43.33	6	74	52.35	5	148	32.67	5
โรงเรียนควรจัดงานโรงเรียน ปีละ 1 ครั้ง หรือปีเว้นปี เพื่อ แสดงผลงานและการแสดง ของนักศึกษายุ่งใหญ่	15	50.00	5	71	50.71	6	122	26.93	6

จากตาราง 16 แสดงว่าครูใหญ่ลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานบริการกิจการนักศึกษา ของโรงเรียนผู้ใหญ่วรสายสามัญในกรุงเทพมหานครว่า โรงเรียนควรจัดชั้นให้นักศึกษาปฏิบัติงานครูในระเบียบวินัยของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด ลำดับที่ 1 โรงเรียนควรให้ความสะดวกและความรวดเร็วแก่นักศึกษาที่มาติดต่อเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น ลำดับที่ 2 และเห็นว่า โรงเรียนควรมีบริการแนะแนวแก่นักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ลำดับที่ 3

ครูดำกับมีความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานบริหารจัดการ
นักศึกษา ของโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญในกรุงเทพมหานครว่า โรงเรียนควรทบทวนให้
นักศึกษามีทัศนคติอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด สำคัญลำดับ 1
โรงเรียนควรให้ความสะดวกและความรวดเร็วแก่นักศึกษาที่มามีคติดต่อเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยว
กับการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น สำคัญลำดับ 2 และเห็นว่าโรงเรียนควรมีบริการ
แนะแนวแก่นักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สำคัญลำดับ 3

นักศึกษา ลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานบริหาร-
กิจการนักศึกษา ของโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญในกรุงเทพมหานครว่าโรงเรียนควรทบทวน
ให้นักศึกษา ปฏิบัติตามระเบียบวินัยโรงเรียนอย่างเคร่งครัด สำคัญลำดับ 1 โรงเรียน
ควรให้ความสะดวกและความรวดเร็วแก่นักศึกษาที่มามีคติดต่อเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียน
การสอน เพิ่มมากขึ้นสำคัญลำดับ 2 และเห็นว่าโรงเรียนควรมีบริการด้านสุขภาพและการ
รักษาพยาบาลเบื้องต้นให้นักศึกษาอย่างเพียงพอ และควรเชิญเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข
มาตรวจร่างกายของนักศึกษาปีละ 1 ครั้ง สำคัญลำดับ 3

ตาราง 17 การลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการบริหารความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามทัศนะของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา โรงเรียนผู้ใหญ่
สายสามัญ

ปัญหาและความต้องการด้าน ความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	ครูใหญ่ N = 30			ครู N = 140			นักศึกษา N = 453		
	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่
โรงเรียนผู้ใหญ่ควรสนับสนุนให้ มีการจัดตั้งสมาคมศิษย์ หรือกลุ่ม ศิษย์เก่าขึ้น เพื่อให้สมาคมหรือ กลุ่มศิษย์เก่าดำเนินงานให้เป็น ประโยชน์แก่โรงเรียน	8	26.66	3	50	35.71	5	188	41.50	5
โรงเรียนผู้ใหญ่ควรจัดสอนวิชา ชีวิตให้สอดคล้องกับความต้องการ ของชุมชน	11	36.66	1	35	25.00	1	224	49.44	1
โรงเรียนผู้ใหญ่ควรเชิญผู้ประสบ ความสำเร็จในอาชีพการงานมา บรรยายให้นักศึกษาฟังบ้าง เพื่อ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ความ ชำนาญ	9	30.00	2	38	27.14	2	131	39.95	2

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัญหาและความต้องการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	ครูใหญ่ N = 30			ครู N = 140			นักศึกษา N = 453		
	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่	f	ร้อยละ	ลำดับที่
โรงเรียนผู้ใหญ่วัดจันทวาร วารสารหรือรายงานประจำปี เพื่อเป็นการเผยแพร่การ ดำเนินงานและกิจกรรมของ โรงเรียนให้ประชาชนได้รับ ทราบและให้ความร่วมมือ	11	36.66	6	41	29.28	3	208	45.91	3
โรงเรียนผู้ใหญ่วัดจันทวาร ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรวมใน การดำเนินงานของโรงเรียน	12	40.00	4	35	25.00	4	175	36.63	4
โรงเรียนผู้ใหญ่วัดจันทวาร ประกาศนียบัตรแก่ผู้สำเร็จการ ศึกษาโดยเชิญประชาชนให้มา ร่วมงาน เพื่อเป็นการเผยแพร่ ชื่อเสียงของโรงเรียนและขอ รับเงินบริจาคจากประชาชน	11	36.66	5	52	57.14	6	177	39.07	6

จากตาราง 17 แสดงว่าครูใหญ่ลำดับความสำคัญ ของปัญหาและความต้องการ ในการปฏิบัติงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ในกรุงเทพมหานครว่า โรงเรียนควรจัดสอนวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ลำดับที่ 1 โรงเรียนควรเชิญผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพการงานมาบรรยายให้นักศึกษาฟังบ้าง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญสำคัญลำดับ 2 และเห็นว่าโรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสมาคมหรือกลุ่มศิษย์เก่าขึ้น เพื่อให้ดำเนินงานให้เป็นประโยชน์กับโรงเรียน ลำดับที่ 3

ครู ลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญในกรุงเทพมหานครว่า โรงเรียนควรจัดสอนวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนสำคัญลำดับ 1 โรงเรียนควรเชิญผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพการงานมาบรรยายให้นักศึกษาฟังบ้าง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญสำคัญลำดับ 2 และเห็นว่า โรงเรียนควรทำวารสารหรือรายงานประจำปี เพื่อเป็นการเผยแพร่การดำเนินงานและกิจกรรมของโรงเรียนให้ประชาชนได้รับทราบและให้ความร่วมมือ ลำดับที่ 3

นักศึกษา ลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญในกรุงเทพมหานครว่า โรงเรียนควรจัดสอนวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ลำดับที่ 1 โรงเรียนควรเชิญผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพการงานมาบรรยายให้นักศึกษาฟังบ้าง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญ ลำดับที่ 2 และเห็นว่า โรงเรียนควรจัดทำวารสารหรือรายงานประจำปีเผยแพร่การดำเนินงานและกิจกรรมของโรงเรียนให้ประชาชนได้รับทราบและให้ความร่วมมือ ลำดับที่ 3

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาผลการปฏิบัติงานโรงเรียนผู้ใหญ่ ในด้านการบริหารวิชาการ การบริหารธุรการและการเงิน การบริหารบุคคล การบริหารกิจการนักศึกษา และการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามความคิดเห็นของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา โรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญในกรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ ทั้ง 5 คำน ตามการประเมินของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา และเพื่อจัดอันดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ ทั้ง 5 คำน ตามทัศนะของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ครูใหญ่ โรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญใน กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ครูผู้สอนจำนวน 140 คน และนักศึกษาผู้ใหญ่ 453 คน รวม 623 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ 5 คำน และจัดอันดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ 5 คำน ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า ประเมินผลการปฏิบัติงาน บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ 5 ด้านคือ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารบุคคล การบริหารธุรการและการเงิน การบริหารกิจการนักศึกษา และการบริหารความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมีคำถามทั้งสิ้น 10 ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบ 5 ตัวเลือก คือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด และไม่ได้ปฏิบัติ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ ในการ ปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุ 5 ด้าน แต่ละด้านมีปัญหาและความต้องการ ให้ลำดับ ความสำคัญทั้งสิ้น 6 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้รับความร่วมมือ จากครูใหญ่ ครู และนักศึกษาช่วย คอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยไปแจกและรับคืนด้วยตนเองปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ 623 ฉบับ จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มครูใหญ่ได้ 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 กลุ่มครูได้ 140 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 76.67 และกลุ่มนักศึกษาได้ 453 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.13

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ โดยรวมผล ปรากฏดังนี้

ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต่างประเมินงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุโดยรว มว่าปฏิบัติได้น้อย เมื่อวิเคราะห์เป็นด้าน พบว่าทั้งครูใหญ่ ครู และนักศึกษาต่างประเมิน ว่าโรงเรียนผู้ใหญ่อายุปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการ การบริหารบุคคล การบริหารกิจการ นักศึกษา และการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้น้อย ยกเว้นด้าน การบริหารธุรการและการเงิน ครูใหญ่ประเมินว่าปฏิบัติได้มาก ส่วนครูและนักศึกษา ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย

เมื่อวิเคราะห์การปฏิบัติงานเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องที่ทั้งครูใหญ่ ครู และ นักศึกษา ประเมินงานปฏิบัติได้น้อยมากคือ การพาครูไปปฏิบัติงานโรงเรียนผู้ใหญ่อื่น การพาครูและนักศึกษาไปทัศนศึกษา การเชิญบุคคลในชุมชนมาซักถามให้นักศึกษาฟัง เพื่อ เพิ่มความรู้และทักษะ การเชิญประชาชนมาเยี่ยมชมโรงเรียน และการพานักศึกษาออกไปปฏิบัติงานอาชีพของเอกชน เพื่อประกอบการเรียนการสอน

1.1 การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานบริหารวิชาการ ของโรงเรียนผู้ใหญ่นมปรากฏดังนี้

ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต่างประเมินงานบริหารวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่นมปรากฏ โดยรวมว่าปฏิบัติได้น้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องที่ครูใหญ่ ครู และนักศึกษาประเมินว่าปฏิบัติได้น้อยคือ การได้รับคำแนะนำปรึกษาจากศึกษานิเทศก์การตรวจเยี่ยมห้องเรียนของครูใหญ่เพื่อให้คำปรึกษาเรื่องการเรียนการสอน และการใช้อุปกรณ์การสอนของครูปฏิบัติได้น้อย ยกเว้นในเรื่องการใช้สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ประกอบการสอนของครู ครูใหญ่ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย แต่นักศึกษาและครูประเมินว่าปฏิบัติได้น้อยมาก ส่วนข้ออื่น ๆ ทั้งสามกลุ่มประเมินว่าปฏิบัติได้มาก

1.2 การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานบริหารธุรการและการเงินของโรงเรียนผู้ใหญ่นมปรากฏดังนี้

ครูใหญ่ ประเมินงานบริหารธุรการและการเงิน ของโรงเรียนผู้ใหญ่นมปรากฏ โดยรวมว่าปฏิบัติได้มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเรื่องที่ครูใหญ่ประเมินว่าปฏิบัติได้มากคือการออกประกาศนียบัตรให้นักศึกษาที่สำเร็จไปแล้วอย่างรวดเร็ว การจัดโรงเรียนเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา ครูใหญ่ปฏิบัติงานด้วยความเข้าใจระเบียบต่าง ๆ การให้แสงสว่างในห้องเรียนอย่างเพียงพอ การจัดท่าเห็บยีสต์และเอกสารต่าง ๆ อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน การให้ความสะดวกแก่บุคลากรที่มาติดต่อเรื่องธุรการและการเงิน และการทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนขณะเปิดทำการสอน ส่วนข้ออื่น ๆ ครูใหญ่ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย

ครูและนักศึกษา ต่างประเมินงานบริหารธุรการและการเงิน ของโรงเรียน ผู้ใหญ่โดยรวมว่าปฏิบัติได้น้อย เพื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เรื่องที่ครูและนักศึกษา ประเมิน ว่าปฏิบัติได้น้อยคือ การออกประกาศนียบัตรให้นักศึกษาที่สำเร็จไปแล้วอย่างรวดเร็ว การให้บริการอุปกรณ์การสอน การให้บุคลากรมีส่วนรับรู้การใช้จ่ายเงินบำรุงการศึกษาและเงินนอกงบประมาณทุกประเภท การให้ความสะดวกแก่บุคลากรที่มาติดต่อเรื่อง ธุรการและการเงิน ส่วนข้ออื่น ๆ ทั้งครูและนักศึกษาประเมินว่าปฏิบัติได้มาก ยกเว้นในเรื่องความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนขณะเปิดทำการสอน ครูประเมินว่า ปฏิบัติได้น้อย แต่นักศึกษาประเมินว่าปฏิบัติได้มาก

1.3 การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานบริหารบุคคล ของโรงเรียนผู้ใหญ่วัด ปรากฏว่า

ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต่างประเมินงานบริหารบุคคลของโรงเรียน ผู้ใหญ่โดยรวมว่าปฏิบัติได้น้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เรื่องที่ครูใหญ่ ครู และ นักศึกษาประเมินว่าปฏิบัติได้น้อยมากคือ การพาครูไปดูงานโรงเรียนผู้ใหญ่อื่นๆ และการ พาครูและนักศึกษาไปทัศนศึกษา เรื่องที่ครูใหญ่ ครูและนักศึกษาประเมินว่า ปฏิบัติได้น้อย คือการยกย่องชมเชยบุคลากรที่ประพฤติดีเด่น การประชุมบุคลากรเพื่อรับทราบนโยบาย และกฎระเบียบต่าง ๆ และการให้บริการสุขภาพอนามัยในโรงเรียน ส่วนข้ออื่น ครูใหญ่ ครู และนักศึกษาประเมินว่าปฏิบัติได้มาก ยกเว้นในเรื่องความปลอดภัยในการเดินทาง มาทำงาน หรือมาเรียนของบุคลากรในโรงเรียน ครูใหญ่ประเมินว่ามีมาก ส่วนครูและ นักศึกษาประเมินว่าน้อย

1.4 การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานบริหารกิจการนักศึกษา ของโรงเรียน ผู้ใหญ่วัดปรากฏว่า

ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต่างประเมินงานบริหารกิจการนักศึกษาของโรงเรียนผู้ใหญ่ว่า โดยรวมว่าปฏิบัติได้น้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เรื่องที่ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อยคือ การให้ความสะดวกในการโอนผลการเรียนแก่นักศึกษา การให้บริการห้องสมุดหรือมุมหนังสือ นักศึกษาจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียน การสนับสนุนอุปกรณ์กีฬาและสิ่งทนาการ การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมและประเพณีของนักศึกษา และการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา ส่วนข้ออื่น ครูใหญ่ ครู และนักศึกษาประเมินว่าปฏิบัติได้มาก ยกเว้นในเรื่องการเปิดเรียนภาคฤดูร้อน ครูใหญ่ และครู ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อยมาก ส่วนนักศึกษากลับมาประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย และในเรื่องการให้บริการแนะแนวแก่นักศึกษา ครูใหญ่ ประเมินว่าปฏิบัติได้มาก ส่วนครูและนักศึกษา ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย

1.5 การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนผู้ใหญ่ว่า ผลปรากฏว่า

ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต่างประเมินงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนผู้ใหญ่ว่า โดยรวมว่า ปฏิบัติได้น้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องที่ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต่างประเมินว่าปฏิบัติได้น้อยมากคือ การเชิญบุคคลในชุมชนมาบรรยายในโรงเรียน การเชิญประชาชนมาเยี่ยมชมโรงเรียน และการพานักศึกษาออกไปดูงานอาชีพของเอกชน เพื่อประกอบการเรียนการสอน และเรื่องที่ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย คือ การเปิดสอนวิชาชีพตามความต้องการของชุมชน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และการเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ประชาชนทราบและให้ความร่วมมือ ยกเว้นในเรื่องการบริจาคเงินหรือทรัพย์สินของประชาชนให้แก่โรงเรียน ครูใหญ่ และครู ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อยมาก ส่วนนักศึกษากลับมา

ว่าปฏิบัติได้น้อย เรื่องประโยชน์ในการจัดกิจกรรมของศิษย์เก่า ครูใหญ่ประเมินว่ามีประโยชน์น้อยมาก ส่วนครูและนักศึกษา ประเมินว่ามีประโยชน์น้อย และในเรื่องการให้แหล่งวิชาการทางวัฒนธรรมประกอบการเรียนการสอน ครูใหญ่ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อยมาก ส่วนครูและนักศึกษาระเมินว่าปฏิบัติได้น้อย

2. เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ
ในกรุงเทพมหานคร

ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารธุรการและการเงินของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารบุคคลของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารกิจการนักศึกษาของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ
ในกรุงเทพมหานคร

ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา จัดอันดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการโดยสรุป ดังนี้

3.1 การจัดการบริหารวิชาการ

ครูใหญ่เห็นว่าโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณ เพื่อซื้ออุปกรณ์การสอนทางด้านวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกกับ 1 โรงเรียนควรมีห้องสมุดหรือมุมหนังสือเอาไว้ให้ครูและนักศึกษาได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอีกด้วย 2 และศึกษานิเทศก์ควรออกตรวจสอบเยี่ยมโรงเรียนและให้คำปรึกษาแก่ครูเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย 3

ครูและนักศึกษาต่างเห็นว่า โรงเรียนควรมีห้องสมุดหรือมุมหนังสือเอาไว้ให้ครูและนักศึกษาได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอีกด้วย 1 โรงเรียนควรจัดงบประมาณเพื่อซื้ออุปกรณ์ทางด้านวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกกับ 2 และ ครูใหญ่ควรมีเวลาออกตรวจเยี่ยมห้องเรียนเพื่อให้คำปรึกษาแก่ครูและนักศึกษาเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย 3

3.2 งานบริหารธุรการและการเงิน

ครูใหญ่ เห็นว่าโรงเรียนควรมีห้องธุรการเป็นของตัวเองหนึ่งห้อง เพื่อความเป็นระเบียบในการจัดเก็บเอกสาร และสะดวกในการติดต่อหรือขอรับบริการของบุคลากรและบุคคลอื่น ๆ อีกกับ 1 โรงเรียนควรมีเครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับงานสารบรรณ ธุรการและการเงินเป็นของตัวเอง ไม่ต้องขอยืมจากโรงเรียนสาธิตอีก อีกกับ 2 และหน่วยงานบริหารควรจัดการอบรมครูธุรการให้มีความรู้ความเข้าใจในงานธุรการและการเงินอีกด้วย 3

ครูเห็นว่า โรงเรียนควรมีห้องธุรการเป็นของตัวเองหนึ่งห้อง เพื่อความเป็นระเบียบในการเก็บเอกสารและสะดวกต่อการติดต่อหรือขอรับบริการของครู นักศึกษาและบุคคลอื่น ๆ อีกกับ 3 หน่วยงานบริหารควรจัดการอบรมครูธุรการให้มีความรู้ความเข้าใจในงานธุรการและการเงินอีกด้วย 2 และโรงเรียนควรมีสถิติ

ต่าง ๆ เกี่ยวกับงานการศึกษาผู้ใหญ่แสดงไว้ เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขปรับปรุงต่อไป และเพื่อให้บุคลากร และประชาชน ได้ทราบถึงผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาอันดับ 3

นักศึกษาเห็นว่า โรงเรียนการมีห้องธุรการเป็นของตัวเองหนึ่งห้องเพื่อความเป็นระเบียบในการเก็บเอกสาร และสะดวกต่อการติดต่อหรือรับบริการของบุคลากรและบุคคลอื่น ๆ อันดับ 1 โรงเรียนควรจัดทำสถิติต่าง ๆ แสดงไว้เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข และเพื่อให้บุคลากรและประชาชนได้ทราบถึงผลการดำเนินงานของโรงเรียนในรอบปีที่ผ่านมาอันดับ 2 และหน่วยงานบริหารควรจัดอบรมครูธุรการให้มีความรู้ความเข้าใจด้านงานธุรการและการเงินอันดับ 3

3.3 ถิ่นงานบริหารบุคคล

ครูใหญ่และครูต่างเห็นว่า ครูใหญ่ควรมาปฏิบัติงานที่โรงเรียนทุกวันเพราะหากวันใดมีปัญหาจะได้แก้ไขได้ทันกับเหตุการณ์อันดับ 1 ครูควรได้รับความเป็นธรรมในการได้รับค่าตอบแทน อันดับ 2 และโรงเรียนควรจัดการประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง เพื่อแจ้งข้อราชการและรับทราบปัญหาและความต้องการของครูแต่ละคนอันดับ 3

นักศึกษา เห็นว่าครูใหญ่ควรมาปฏิบัติงานที่โรงเรียนทุกวัน เพราะหากวันใดมีปัญหาจะได้แก้ไขได้ทันกับเหตุการณ์อันดับ 1 โรงเรียนควรจัดประชุมบุคลากรทั้งหมด อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งเพื่อให้รับทราบนโยบายและเป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียนอันดับ 2 และโรงเรียนควรจัดการประชุมครูเป็นประจำอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง เพื่อแจ้งข้อราชการ และรับทราบปัญหาและความต้องการของครูแต่ละคน อันดับ 3

3.4 คำนงงานบริหารกิจการนักศึกษา

ครูใหญ่ และครู ต่างเห็นว่า โรงเรียนควรกวาดขันให้นักศึกษาประพฤติอยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดอันดับ 1 โรงเรียนควรให้ความสะดวกและความรวดเร็ว แก่นักศึกษาที่มามีคดีต่อเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้นอันดับ 2 และโรงเรียนควรจัดบริการแนะแนวให้นักศึกษาอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพอันดับ 3

นักศึกษา เห็นว่าโรงเรียนควรกวาดขันให้นักศึกษาประพฤติอยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดอันดับ 1 โรงเรียนควรให้ความสะดวกและความรวดเร็วแก่นักศึกษาที่มามีคดีต่อเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้นอันดับ 2 และโรงเรียนควรจัดให้บริการด้านสุขภาพอนามัยอย่างเพียงพออันดับ 3

3.5 คำนงงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ครูใหญ่เห็นว่าโรงเรียนควรจัดสอนวิชาชีพตามความต้องการของชุมชนอันดับ 1 โรงเรียนควรเชิญผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพการงาน มาบรรยายให้นักศึกษาฟังบ้างอันดับ 2 และโรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า เพื่อให้สมาคมดำเนินการให้เป็นประโยชน์แก่โรงเรียนอันดับ 3

ครูและนักศึกษา ต่างเห็นว่า โรงเรียนควรจัดสอนวิชาชีพตามความต้องการของชุมชน อันดับ 1 โรงเรียนควรเชิญผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพการสอนมาบรรยายให้นักศึกษาฟังบ้างอันดับ 2 และโรงเรียนควรจัดทำวารสารหรือรายงานประจำปี เผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบและให้ความร่วมมืออันดับ 3

การอภิปรายผล

ผลการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญในกรุงเทพมหานคร ประเมินโดย ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา อภิปรายผลได้ดังนี้

ครูใหญ่ ครู และนักศึกษาประเมินงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่โดยรวมว่า ปฏิบัติได้น้อย ซึ่งเป็นเพราะว่า การบริหารงานทุกด้านของโรงเรียนผู้ใหญ่ ดำเนินไปอย่างไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ เช่น การขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ประกอบการสอน ความไม่เข้าใจด้านวิธีการดำเนินงานที่ถูกต้อง ขาดความร่วมมืออย่างจริงจังจากชุมชน เป็นต้น ซึ่งค่อนข้างจะสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิกพ กาญจนะ ที่พบว่าโรงเรียนผู้ใหญ่ยังไม่เข้าใจวิธีจัดการศึกษา การจัดหลักสูตรและการวัดผลการศึกษา (พิกพ - กาญจนะ 2517:96) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านงานบริหารวิชาการ ซึ่งครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย อาจเป็นเพราะว่า ครูไม่ได้รับการนิเทศทั้งจากครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์ จึงทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ถูกต้องตามหลักการ และวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของโรงเรียนประเภทนี้ ครูขาดความเข้าใจในการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน ประกอบอุปกรณ์ที่มีอยู่เป็นจำนวนน้อยและอยู่ในสภาพที่ไม่อาจใช้การได้อย่างเต็มที่ การวัดผลประเมินผลไม่เป็นไปตามหลักการที่เป็นจริง ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่พบว่า โรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในค่านนี้ ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอน ทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนผู้ใหญ่ยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2518:11)

ด้านงานบริหารธุรการและการเงิน ซึ่งครูใหญ่ ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย อาจเป็นเพราะ ครูใหญ่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ต้องเกี่ยวข้องกับงานธุรการและการเงินอยู่ตลอดเวลา เช่น การจัดสรรงบประมาณ การทำรายงานต่าง ๆ เสนอต่อหน่วยเหนือ การดูแลอาคารสถานที่ การอนุมัติให้ดำเนินงานธุรการ

กันต่าง ๆ เป็นต้น จึงประเมินว่าปฏิบัติไ้มาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สุกใจ - ไสสุก ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ให้ความสนใจงานด้านการเงินและการเงินมากกว่าวิชาการ (สุกใจ ไสสุก 2521:216) ส่วนครูและนักศึกษาประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย อาจเป็นเพราะ ครูและนักศึกษา เป็นเพียงฝ่ายปฏิบัติการ และฝ่ายบริการ ไม่ค่อยได้เกี่ยวข้องกับงานธุรการและการเงิน ไม่ค่อยได้มีโอกาสรับทราบการใช้จ่ายเงินของโรงเรียน และอีกประการหนึ่ง ครูใหญ่ และครูธุรการ อาจยังไม่เข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของตนด้านการเงิน จึงทำให้การปฏิบัติงานด้านนี้เกิดความล่าช้า และมีความบกพร่องเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ อภิเรก รัตนธัญญา ที่พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตศึกษา 3 ปฏิบัติงานบริหารธุรการและการเงินได้ค่อนข้างน้อย (อภิเรก รัตนธัญญา 2521:156)

งานบริหารบุคคล ซึ่งครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นี้มีภาระหน้าที่ในโรงเรียนภาคปฏิบัติ เมื่อต้องมารับหน้าที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นี้ ซึ่งเปิดทำการสอนนอกเวลาราชการ ทำให้เกิดความเหนื่อยหน่าย ขาดสมรรถภาพในการบริหารบุคคลให้มีประสิทธิภาพ เช่น ไม่ค่อยได้พาครูและนักศึกษาไปทัศนศึกษา หรือดูงานโรงเรียนผู้ใหญ่อื่น ๆ ขาดการส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงาน ไม่ค่อยได้แจ้งให้บุคลากรทุกฝ่ายได้รับทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน เป็นต้น สอดคล้องกับการวิจัยของ โกศล วิสัยทิษฐ์ ที่พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ปฏิบัติงานบริหารบุคคลได้ค่อนข้างน้อย (โกศล วิสัยทิษฐ์ 2521:115)

งานบริหารกิจการนักศึกษา ซึ่งครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย อาจเป็นเพราะ ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจที่จะดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์แก่โรงเรียนโดยส่วนรวม ขาดบุคคลที่ทำหน้าที่นี้โดยตรง เช่น การแนะแนว การจัดกิจกรรมทางสังคม วัฒนธรรมและประเพณี การกีฬาและสันทนาการ และการให้บริการต่าง ๆ แก่นักศึกษา

เป็นต้น ประกอบกับโรงเรียนผู้ใหญ่วัดเปิดสอนในเวลาตอนเย็น และมีระยะเวลาจำกัด จึงทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้นักศึกษาเองยังต้องประกอบอาชีพในเวลากลางวัน จึงทำให้เหนื่อยเหนื่อย ไม่สามารถจะเข้าร่วมกิจกรรมได้ เมื่อเลิกเรียนแล้วต้องรีบกลับบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ โกศล วิรัชกิจฐ์ ที่พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษา ได้ค่อนข้างน้อย (โกศล - วิรัชกิจฐ์ 2521:115)

งานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งครูใหญ่ ครู และ นักศึกษา ประเมินว่า ปฏิบัติได้น้อย อาจเป็นเพราะ โรงเรียนผู้ใหญ่วัดเปิดการสอนในเวลากลางคืน ทำให้การติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน กระทำได้ไม่สะดวก เช่น การเชิญบุคคลในชุมชนมาเป็นวิทยากรบรรยายในโรงเรียน การพานักศึกษาออกไปปฏิบัติงานอาชีพในชุมชน หรือออกไปพัฒนาชุมชน และการใช้แหล่งวิชาการในชุมชนประกอบการสอน เป็นต้น - ขาดการสนับสนุนส่งเสริมให้ศิษย์เก่าดำเนินงานให้เป็นประโยชน์แก่โรงเรียน ขาดการเผยแพร่ข่าวสารการดำเนินงานของโรงเรียนให้ประชาชนทราบและให้ความร่วมมือ สอดคล้องกับการวิจัยของ สุกใจ ไสสุก ที่พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ได้รับความสนใจในกิจการของโรงเรียนจากชุมชน อยู่ในเกณฑ์น้อย (สุกใจ ไสสุก 2521:216)

2. เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่วัดสายสามัญ ของ ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา

ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่วัด ทั้ง โดยรวม และโดยแยกเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารธุรการและการเงิน งานบริหารบุคคล งานบริหารกิจการนักศึกษา และงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าโรงเรียนผู้ใหญ่วัดสายสามัญได้ปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน มีปัญหาและอุปสรรคที่คล้ายคลึงกัน คือขาดแคลนบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษาผู้ใหญ่ ยังไม่อาการที่เป็นของตัวเอง (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2518 : 7)

ครูนำวิธีสอนในโรงเรียนภาคปกติมาใช้ในโรงเรียนผู้ใหญ่ ชายแดนวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ในการสอน (โมฮัมหมัด อับดุลกาเดร์ 2517 : 12) พบประมาณในการดำเนินงานด้านนี้ยังไม่เพียงพอกับปริมาณงาน (กรมการศึกษา นอกโรงเรียน 2520 : 90) และครูส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจวิธีการจัดการศึกษา หลักสูตร การเรียนการสอน และการวัดผลการศึกษาของโรงเรียนผู้ใหญ่ (พิภพ กาญจนะ 2517 : 78) เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างทั้งสาม เป็นรายด้าน อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ด้านงานบริหารวิชาการ

ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินงานบริหารวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นเพราะครูใหญ่ ครู และนักศึกษาต่างประเมินงานบริหารวิชาการ ในเรื่องต่าง ๆ ว่าปฏิบัติได้น้อย และมากสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ คือ ประเมินว่าครูได้รับการนิเทศการสอนจากครูใหญ่และศึกษานิเทศก์น้อย และครูใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนน้อย ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต่างประเมินว่าปฏิบัติได้มาก ยกเว้นในเรื่องการใช้สื่อมวลชนประกอบการสอน ครูใหญ่ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย ส่วนครูและนักศึกษาระเมินว่าปฏิบัติได้น้อยมาก

2.2 ด้านงานบริหารธุรการและการเงิน

ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินงานบริหารธุรการและการเงินของโรงเรียนผู้ใหญ่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นเพราะครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต่างประเมินงานบริหารธุรการและการเงินในเรื่องต่าง ๆ ว่าปฏิบัติได้น้อยและมาก สอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ คือ ประเมินว่า การให้บริการ

อุปกรณต่าง ๆ แก่บุคลากร และการไม่บุคลากรมีส่วนรับรู้การใช้จ่ายเงินทุกประเภทของโรงเรียน ปฏิบัติได้น้อย ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ครูใหญ่ ครู และนักศึกษาต่างประเมินว่าปฏิบัติได้มาก ยกเว้นในเรื่องการออกประกาศนียบัตรให้นักศึกษาอย่างรวดเร็ว ครูใหญ่ประเมินว่าปฏิบัติได้รวดเร็วมาก ส่วนครู และนักศึกษาประเมินว่ายังไม่รวดเร็วเท่าที่ควร เรื่องการให้ความสะดวกแก่บุคลากรที่มาติดต่องานธุรการและการเงิน ครูใหญ่ประเมินว่ามีความสะดวกมาก ส่วนครูและนักศึกษাপประเมินว่ายังไม่สะดวกเท่าที่ควร และในเรื่องความสะอาดของห้องเรียนขณะเปิดทำการสอน ครูใหญ่ประเมินว่าสะอาดมาก ส่วนครูและนักศึกษาประเมินว่าสะอาดน้อย

2.3 งานบริหารบุคคล

ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินงานบริหารบุคคลของโรงเรียน ผู้ใหญ่แตกต่างกันอย่างไม่นับสำคัญทางสถิติ เป็นเพราะครูใหญ่ ครู และนักศึกษาต่างประเมินงานบริหารบุคคล ในเรื่องต่าง ๆ ว่าปฏิบัติได้น้อยและมาก สอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ คือประเมินว่า การพาครูไปดูงานโรงเรียนผู้ใหญ่อื่น การพาบุคลากรไปทัศนศึกษาปฏิบัติได้น้อยมาก การยกย่องชมเชยบุคลากรที่ดีเด่น การประเมินบุคลากรเพื่อแจ้งนโยบายและเป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียน และการให้บริการสุขภาพอนามัย ปฏิบัติได้น้อย ในเรื่องอื่น ๆ นอกนั้น ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต่างประเมินว่าปฏิบัติได้มาก ยกเว้นในเรื่องการให้ความปลอดภัยในการเดินทางมาทำงานหรือมาเรียนแก่บุคลากร ครู ประเมินว่าปฏิบัติได้มาก ส่วนครูและนักศึกษาประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย

2.4 งานบริหารกิจการนักศึกษา

ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินงานบริหารกิจการนักศึกษาของโรงเรียนผู้ใหญ่ว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นเพราะครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต่างประเมินงานบริหารกิจการนักศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ว่าปฏิบัติได้น้อยและมาก สอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ คือ ประเมินว่า การให้ความสะดวกในการวัดผลการเรียนแก่นักศึกษา การให้บริการห้องสมุด การจัดกิจกรรมของนักศึกษาที่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียน การเปิดเรียนภาคฤดูร้อน การสนับสนุนอุปกรณ์กีฬาและสนามการ การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมและประเพณีของนักศึกษา

และการจัดงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมของนักศึกษาปฏิบัติได้น้อยในเรื่องอื่น ๆ ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต่างประเมินว่าปฏิบัติได้มาก ยกเว้นในเรื่องการให้บริการแนะแนวในโรงเรียน ครูใหญ่ ประเมินว่าปฏิบัติได้มาก ส่วนครูและนักศึกษากลับมาประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย

2.5 งานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนผู้ใหญ่นับกับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นเพราะครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต่างประเมินงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเรื่องต่าง ๆ ว่าปฏิบัติได้น้อยมากและน้อยสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ คือ ประเมินว่า การเชิญประชาชนมาเยี่ยมชมโรงเรียน และการพานักศึกษาไปทำงานอาชีพเอกชนเพื่อประกอบการเรียนการสอน ปฏิบัติได้น้อยมาก ในเรื่องอื่น ๆ ครูใหญ่ ครู และนักศึกษากลับมาประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย ยกเว้นในเรื่องการบริจาคเงินหรือทรัพย์สินของประชาชนให้กับโรงเรียน ครูใหญ่ และครู ประเมินว่าปฏิบัติ

ได้น้อย เรื่องการจัดกิจกรรมของนักศึกษา ครูใหญ่ประเมินว่ามีประโยชน์น้อยมาก ส่วนครูและนักศึกษาประเมินว่ามีประโยชน์น้อย และในเรื่อง การใช้แหล่งวิชาการทางวัฒนธรรมประกอบการสอน ครูใหญ่ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อยมาก ส่วนครู และนักศึกษา ประเมินว่าปฏิบัติได้น้อย

3. ปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ

จากการวิเคราะห์ การลำดับความสำคัญของปัญหา และความต้องการ ด้านการบริหารโรงเรียน 5 ด้าน ของโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญในกรุงเทพมหานคร ของครูใหญ่ ครู และนักศึกษาผู้ใหญ่ มีทั้งที่เหมือนกันและที่แตกต่างกัน ที่นำ มาอภิปรายมีดังนี้

ด้านการบริหารวิชาการ ครู และนักศึกษามีความเห็นเหมือนกันว่า โรงเรียนควรมีห้องสมุดหรือมุมหนังสือ เอาไว้ให้ครูและนักศึกษาได้ค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มเติม สำคัญอันดับ 1 เป็นเพราะการให้บริการห้องสมุดในโรงเรียนผู้ใหญ่น้อยมาก ทั้งนี้เพราะนักศึกษาและครู เห็นว่าห้องสมุดนั้นมีความสำคัญและมีความจำเป็น ที่ส่งผลการเรียนการสอนโดยตรง เห็นว่าโรงเรียนควรเพิ่มงบประมาณเพื่อจัดซื้อ อุปกรณ์ทางวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น เป็นเพราะโรงเรียนให้บริการอุปกรณ์การเรียนการสอนน้อย เนื่องจากครู และนักศึกษายุใหญ่ เห็นว่าการสอนวิชาชีพในโรงเรียน ผู้ใหญ่นั้นมีความสำคัญมาก เพราะสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และมีความเห็นว่าครูใหญ่ควรมีเวลาออกไปตรวจเยี่ยมห้องเรียน เพื่อให้คำปรึกษา แก่ครูเพิ่มมากขึ้น สำคัญอันดับ 3 เป็นเพราะ เนื่องจาก ครูใหญ่ออกตรวจ เยี่ยมห้องเรียนอยู่ในเกณฑ์น้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบางครั้งในการเรียนการสอน อาจมีปัญหาบางอย่างที่ครูต้องการคำปรึกษา หากครูใหญ่มีเวลาตรวจเยี่ยมห้องเรียน บ้างก็จะทำให้ทราบปัญหา และให้คำปรึกษาให้ถูกต้องส่งผลให้การเรียนการสอนมี

มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วนครูใหญ่มีความเห็นที่แตกต่างไปคือ เห็นว่าโรงเรียน
ควรจัดงบประมาณซื้ออุปกรณ์การสอนวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น สำคัญอันดับ 1 ทั้งนี้
เพราะชอบที่จะปฏิบัติงานการเงินมากกว่างานวิชาการ และในขณะเดียวกันก็
เห็นความสำคัญในการสอนวิชาชีพในโรงเรียนผู้ใหญ่ เห็นว่าโรงเรียนควรมี
การบริการห้องสมุดและต้องการให้ศึกษานิเทศก์ไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนเพิ่ม
มากขึ้น สำคัญอันดับ 2 และ 3 ตามลำดับ แสดงว่าครูใหญ่ก็เห็นความสำคัญ
ของห้องสมุด และการนิเทศการศึกษา แต่เนื่องจากครูใหญ่เป็นผู้บริหาร จึง
ต้องการได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์

ด้านการบริหารธุรการและการเงิน ครูใหญ่และนักศึกษามีความเห็น
เหมือนกันว่า โรงเรียนผู้ใหญ่ควรมีห้องธุรการเป็นของตัวเองหนึ่งห้องเพื่อ
ความเป็นระเบียบในการเก็บเอกสารและการบริหาร สำคัญอันดับ 1 ทั้งนี้
เพราะครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต่างเห็นว่าหน้าที่โรงเรียนผู้ใหญ่ต้องให้ห้อง
ธุรการร่วมกับโรงเรียนภาคปกติ นั้นมีปัญหามากคือเกี่ยวกับการเก็บเอกสาร
ความสับสนในการขอรับบริการของนักเรียนภาคปกติกับนักศึกษาผู้ใหญ่ โดย
โรงเรียนผู้ใหญ่จึงควรมีห้องธุรการเป็นเอกเทศของตัวเอง เพื่อขจัดปัญหา
ต่าง ๆ ครูใหญ่เห็นว่าโรงเรียนผู้ใหญ่ควรมีเครื่องมือเครื่องใช้ งานธุรการ
และการเงิน เป็นของตนเองไม่ต้องขอยืมจากโรงเรียนภาคปกติ สำคัญอันดับ 2
ทั้งนี้เพื่อขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่อาจมีกับโรงเรียนกับโรงเรียนภาคปกติ เช่น การ
ดูแลรักษา การสูญหาย การซ่อมแซม เป็นต้น ครูเห็นว่าหน่วยงานบริหาร การ
จัดอบรมครูธุรการให้มีความรู้ความเข้าใจด้านงานธุรการและการเงินเพิ่มมากขึ้น
สำคัญอันดับ 2 อาจเป็นเพราะครูต้องการที่จะได้รับการบริการด้านธุรการและ
การเงิน จากครูธุรการได้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้นก็ได้ ส่วนนักศึกษาเห็น
ว่าโรงเรียนควรมีสถิติต่าง ๆ แสดงไว้ สำคัญอันดับ 2 อาจเป็นเพราะ

นักศึกษาต้องการทราบข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานการศึกษาผู้ใหญ่ และผลการดำเนินงานของโรงเรียนในรอบปีที่ผ่านมา ส่วนในการจัดความสำคัญอันดับ 3 ครูใหญ่และนักศึกษาเห็นว่าหน่วยงานบริหารควรจัดอบรมครูธุรการฯ สำคัญอันดับ 3 ส่วนครูเห็นว่าโรงเรียนควรมีสถิติต่าง ๆ แสดงไว้ สำคัญอันดับ 3 แสดงให้เห็นว่าครูใหญ่ ครู และนักศึกษาเห็นความสำคัญของปัญหาและความต้องการด้านการปฏิบัติงานธุรการและการเงินในแต่ละเรื่องแตกต่างกันออกไป

ด้านการบริหารบุคคล ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา มีความเห็นตรงกันว่า ครูใหญ่ควรมาปฏิบัติงานที่โรงเรียน เพื่อจะได้แก้ปัญหาดัง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ สำคัญอันดับ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูใหญ่ ครู และนักศึกษาเคยพบว่า มีโรงเรียนผู้ใหญ่หลายโรงเรียน ครูใหญ่ ไม่ค่อยไปปฏิบัติงาน แต่ในตอนสิ้นเดือนไปรับเงินค่าตอบแทน มีปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย ทั้งในด้านการเรียนการสอนและด้านการบริหารบุคคล จึงให้ความสำคัญในเรื่องนี้มาก ครูใหญ่ และครู มีความเห็นตรงกันว่า ครูทุกคนควรได้รับมอบชั่วโมงสอนเท่า ๆ กัน หรือใกล้เคียงกัน เพื่อให้เกิดความยุติธรรมในการรับค่าตอบแทน สำคัญอันดับ 2 ปัญหาเรื่องการไม่ได้รับความยุติธรรมในการรับค่าตอบแทนนี้ มีในโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญทุกโรงเรียน ถ้าครูบางคนได้รับค่าตอบแทน (ค่าสอน) แยกต่างหากมากเกินไป จะมีปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกหลายด้าน ส่วนนักศึกษาผู้ใหญ่เห็นว่าปัญหาจากการรับค่าตอบแทนไม่เกี่ยวกับคน จึงเห็นว่าโรงเรียนควรจัดประชุมบุคลากรทั้งหมด เพื่อแจ้งเป้าหมายและนโยบายการดำเนินงานในภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไปให้ทุกคนทราบสำคัญอันดับ 2 ทั้งนี้เพราะนักศึกษาต้องการทราบว่าโรงเรียนมีนโยบายและเป้าหมายการดำเนินงาน ในภาคเรียนหรือปีการศึกษาใดต่อไปอย่างไร เพื่อจะได้ปฏิบัติได้ถูกต้อง ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา มีความเห็นตรงกันว่า โรงเรียนควรจัดประชุมครูอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง เพื่อแจ้งข้อราชการ

และรับนโยบายและความต้องการของครูแต่ละคน สำคัญอันดับ 3 อาจเป็นเพราะครูใหญ่ และนักศึกษาต้องการให้ครูทุกคน หันหน้าเข้าปรึกษากัน เพื่อแก้ไขปัญหาดัง ๆ ร่วมกัน และเพื่อรับทราบระเบียบคำสั่งต่าง ๆ เพื่อจะได้ร่วมกันวางแผนทางปฏิบัติได้ถูกต้อง อันจะส่งผลให้การเรียนการสอนในโรงเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ด้านการบริหาร กิจกรรมนักศึกษา ครูใหญ่ ครู และนักศึกษามีความเห็นเหมือนกันว่า โรงเรียนควรเข้มงวดให้นักศึกษาปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด สำคัญอันดับ 1 เป็นเพราะโรงเรียนผู้ใหญ่ ปฏิบัติงานเรื่องนี้ได้มาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูใหญ่ ครู และนักศึกษาเห็นความสำคัญของการมีระเบียบวินัยว่ามีผลดีหลายอย่าง เช่น ด้านการปกครองการเรียน การสอน การปฏิบัติ เป็นต้น จึงมีความต้องการให้โรงเรียนเข้มงวดในเรื่องนี้ให้มากยิ่งขึ้น และเห็นว่าโรงเรียนควรให้ความสะดวกรวดเร็วแก่นักศึกษาที่มาติดต่อเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน สำคัญอันดับ 2 เป็นเพราะโรงเรียนให้ความสะดวกในการโอนผลการเรียนของนักศึกษาไ้บ่อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ต้องการให้โรงเรียนให้บริการต่าง ๆ ด้านการเรียนการสอน แก่นักศึกษาอย่างสะดวกและรวดเร็ว เพื่อการเรียนการสอนเกิดผลดียิ่งขึ้น แต่ที่ยังปฏิบัติได้น้อยอาจเป็นเพราะครูธุรการยังมีความรู้ความเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอ ครูใหญ่ และครู มีความเห็นเหมือนกันว่าโรงเรียนควรจัดบริการแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ สำคัญอันดับ 3 เป็นเพราะ โรงเรียนปฏิบัติงานเรื่องนี้อยู่ในเกณฑ์น้อย อาจเนื่องมาจากครูใหญ่ และครู เห็นความสำคัญของการแนะแนวว่าจะส่งผลต่อระบบการเรียนการสอนในโรงเรียน ส่วนนักศึกษานักใหญ่ เห็นความสำคัญในการรักษาสุขภาพอนามัย จึงเห็นว่าโรงเรียนควรมีบริการสุขภาพอนามัยอย่างเพียงพอ สำคัญอันดับ 3

ด้านการบริการความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ครู และนักศึกษา-
 ผู้ใหญ่ มีความเห็นตรงกันในการจัดความสำคัญทั้ง 3 อันดับ คือ เห็นว่า โรงเรียน
 ควรจัดสอนวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สำคัญอันดับ 1 เป็นเพราะ
 โรงเรียนผู้ใหญ่ปฏิบัติงานเรื่องนี้ได้น้อย อาจเนื่องจาก ครู และนักศึกษาเห็นว่า
 ถ้าโรงเรียนสอนวิชาชีพให้ตรงกับความต้องการของชุมชนแล้ว ผู้เรียนจะเกิดความสนใจ
 ที่จะเรียนและสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติงานอาชีพของตนได้ในชีวิตประจำวัน เห็น
 ว่าโรงเรียนผู้ใหญ่จะเชิญวิทยากรจากชุมชนบรรยายให้นักศึกษาฟังบ้างเพื่อเป็นการ
 เพิ่มพูนความรู้และความชำนาญ สำคัญอันดับ 2 เป็นเพราะโรงเรียนปฏิบัติงานเรื่อง
 เรื่องนี้ได้น้อย อาจเนื่องมาจาก ครูและนักศึกษาเห็นว่าการเชิญบุคคลภายนอกที่
 ประสบความสำเร็จในอาชีพการงาน มาบรรยายในโรงเรียน จะทำให้ผู้เรียน
 เกิดความสนใจที่จะเรียน และอาจนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้และ
 เห็นว่าโรงเรียนอาจจัดทำรายงานหรือวารสารประจำปีออกเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ
 และให้ความร่วมมือ สำคัญอันดับ 3 เป็นเพราะโรงเรียนปฏิบัติงานเรื่องนี้ได้น้อย
 อาจเนื่องมาจาก ครูและนักศึกษา ต้องการที่จะเผยแพร่การดำเนินงานของโรงเรียน
 ให้ประชาชนรับทราบและเข้าใจ เพื่อให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น ส่วน
 กลุ่มใหญ่ลำดับความสำคัญ อันดับ 1 และ 2 เช่นเดียวกับครูและนักศึกษา แต่เห็นว่า
 โรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรือสมาคมศิษย์เก่า เพื่อเป็นกิจกรรมให้เป็น
 ประโยชน์ให้กับโรงเรียน สำคัญอันดับ 3 เป็นเพราะกลุ่มศิษย์เก่าจัดกิจกรรมที่เป็น
 ประโยชน์กับโรงเรียนน้อยมาก อาจเนื่องมาจากครูใหญ่เห็นว่ากลุ่มหรือสมาคม
 ศิษย์เก่าจะเป็นกำลังสำคัญในการช่วยการดำเนินงานของโรงเรียน โดยเฉพาะ
 เรื่องการเงินและวัสดุอุปกรณ์ เช่นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศิษย์เก่าโรงเรียนภาคปกติ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการแก้ไขปรับปรุงการบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายสายนัญญ์ในกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. สิ่งที่ครูใหญ่ควรปรับปรุงและส่งเสริมให้มีขึ้นได้

1.1 ด้านการบริหารวิชาการ

1.1.1 ควรจัดให้มีห้องสมุด หรือมุมหนังสือ เอาไว้ให้ครู และนักศึกษาผู้ใหญ่ได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ถ้าโรงเรียนใดมีอยู่แล้วควรปรับปรุงให้ดีขึ้น

1.1.2 ควรออกตรวจเยี่ยมห้องเรียนบ้างตามสมควร เพื่อให้เกิดความเป็นกันเอง และเพื่อให้คำปรึกษาแก่ครูและนักศึกษา

1.2 ด้านการบริหารธุรการและการเงิน

1.2.1 โรงเรียนควรเปิดเผย เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินทุกประเภท ให้บุคลากรในโรงเรียนและประชาชนได้รับทราบ เพื่อเป็นการแสดงความบริสุทธิ์ใจของครูใหญ่ และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาคำนการทางการเมืองและการปกครอง

1.2.2 โรงเรียนผู้ใหญ่ ควรจัดให้มีห้องธุรการเป็นของตัวเองเป็นเอกเทศ ไม่ต้องใช้ร่วมกับโรงเรียนภาคปกติ เพื่อความสะดวกและเป็นระเบียบในการเก็บเอกสาร และสะดวกหรือขอรับบริการของบุคลากรในโรงเรียน

1.2.3 โรงเรียนผู้ใหญ่ ควรจัดให้มีเครื่องมือเครื่องใช้สำนักงาน ธุรการและการเงิน เป็นของตัวเอง ไม่ต้องขอยืมจากโรงเรียนภาคปกติ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาคำนการเก็บรักษา ความสิ้นเปลืองและการสูญหาย

1.2.4 โรงเรียนผู้ใหญ่ว ควรจัดทำสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนแสงแก้ว เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขปรับปรุงต่อไปและเพื่อให้ครู นักศึกษา และประชาชนได้ทราบถึงผลการดำเนินงานของโรงเรียนในรอบปีที่ผ่านมา

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล

1.3.1 โรงเรียนผู้ใหญ่ว ควรพาคณะครูไปศึกษาดูงานโรงเรียนผู้ใหญ่ว ที่ดีเยี่ยมบ้าง เพื่อมาปรับปรุงโรงเรียนของตน

1.3.2 โรงเรียนควรพาบุคลากรไปทัศนศึกษา นอกสถานที่บ้าง เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นการพักผ่อน

1.3.3 โรงเรียนควรจัดให้มีห้องพยาบาล เพื่อให้บริการด้านสุขภาพอนามัย แก่บุคลากรทุกฝ่ายอย่างเพียงพอ

1.3.4 ครูใหญ่ควรมาปฏิบัติงานที่โรงเรียนทุกวัน เพื่อให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจที่ดีในการทำงาน และเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ได้ทันกับเหตุการณ์

1.3.5 ควรจัดให้ครูได้รับค่าตอบแทน (ค่าสอน) อย่างยุติธรรม

1.3.6 ควรจัดการประชุมบุคลากรทั้งหมดอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อรับทราบนโยบายและเป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อจะได้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามแผนที่วางไว้

1.3.4 ควรจัดการประชุมครูเป็นประจำอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง เพื่อแจ้งข้อราชการ และรับทราบปัญหา หรือความต้องการของครูแต่ละคน และจะได้ช่วยกันแก้ไข

1.4 ด้านการบริหารกิจการนักศึกษา

1.4.1 โรงเรียนผู้ใหญควรหางบประมาณเพื่อซื้ออุปกรณ์กีฬาและ
สนับสนุนการเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสพักผ่อนหย่อนใจ ส่งผลให้
บรรยากาศของการเรียนการสอนดีขึ้น

1.4.2 โรงเรียนควรกวาดขันให้นักศึกษาปฏิบัติตามระเบียบวินัย
ของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด เพื่อสะดวกต่อการปกครองและเพื่อส่งเสริมการเรียน
การสอน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.4.3 โรงเรียนควรให้ความสะดวก, และความรวดเร็วแก่
นักศึกษาที่มาติดต่อ เรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้มากขึ้น

1.4.4 โรงเรียนควรจัดให้บริการแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพและ
ควรมีครูทำหน้าที่โดยตรง เพื่อให้การแนะแนว

1.4.5 โรงเรียนควรจัดให้มีห้องพยาบาลเพื่อจัดให้มีการให้บริการ
ด้านสุขภาพ อนามัย แก่บุคลากรทุกฝ่ายอย่างเพียงพอ

1.5 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.5.1 โรงเรียนควรพานักศึกษาผู้ใหญ่ ออกไปดูงานอาชีพของ
เอกชนบ้าง เพื่อเป็นการเพิ่มความรู้และทักษะในวิชาชีพที่เรียน

1.5.2 โรงเรียนควรมีการเชิญวิทยากรผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ
การงานมาบรรยาย ให้นักศึกษาฟังบ้างตามสมควร เพื่อให้ศึกษานำความรู้ที่ได้ไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

1.5.3 โรงเรียนควรเชิญ ประชาชนมาเยี่ยมชมบ้างในโอกาส
อันสมควร

1.5.4 โรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรือสมาคมศิษย์เก่าขึ้น เพื่อจัดกิจกรรมให้เป็นประโยชน์แก่โรงเรียน

1.5.5 โรงเรียนควรใช้แหล่งวิชาการทางวัฒนธรรม เช่น จัตุรัส วิหาร โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประกอบการเรียนการสอนบ้าง เพื่อให้นักศึกษา เกิดการเรียนรู้ยิ่งขึ้น

1.5.6 ควรจัดทำรายงานประจำปี หรือวารสารประจำเดือนเสนอ ผลการดำเนินงานของโรงเรียนให้ประชาชนทราบและให้ความร่วมมือ

1.5.7 โรงเรียนควรเปิดสอนวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการ ของชุมชน

2. สิ่งที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นคือ

2.1 เพิ่มอัตราค่าดังศึกษานิเทศการศึกษาน้อย (สายสามัญ) ให้เพียงพอ กับจำนวนโรงเรียน และควรออกตรวจนิเทศโรงเรียนน้อยสายสามัญ อย่างน้อยภาค เรียนละ 2 ครั้ง

2.2 ประสานงานกับสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อให้สามารถนำมาประกอบการ เรียนการสอนได้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

2.3 ควรจัดทำคู่มือครู อุปกรณ์การสอน หนังสือและเอกสารทางวิชาการ ส่งไปให้โรงเรียนอย่างเพียงพอ

2.4 ควรจัดการอบรมครูใหญ่ ครูธุรการและครูผู้สอนให้มีความรู้ความ เข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานดำเนินงานโรงเรียนน้อยให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ควรมีการวิจัยที่เป็นลักษณะเฉพาะอย่าง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ เช่น เรื่องบทบาทของสื่อมวลชนกับการเรียนการสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนผู้ใหญ่ การบริหาร วิชาการ ความต้องการของประชาชนในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ การ บริหารกิจการนักศึกษาในโรงเรียนผู้ใหญ่ วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ เป็นต้น เพื่อให้การจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญได้พัฒนาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ เป็นการศึกษาในระบบโรงเรียนประเภทหนึ่งที่ รัฐจัดขึ้นเพื่อให้ประชาชนทุกคนได้มีโอกาสรับการศึกษาโดยเท่าเทียมกัน หรือ กรรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ได้รับการสนับสนุน ทั้งด้านการงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และ บุคลากรอย่างเพียงพอ และหาวิธีดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ บริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว จะทำให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีคุณภาพ สามารถดำรง ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข และมีส่วนช่วยในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ เป็นไปด้วยความราบรื่น

บรรณานุกรม

กฤษฎี น้ำเพชร "วิธีปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา"

ในรวมบทความวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2520 หน้า 129 - 130 โรงพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522

การปกครอง, กรม กระทรวงมหาดไทย หลักบริหาร โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น 2510,
401 หน้า

- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม กระทรวงศึกษาธิการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน
เรื่องสารสนเทศการพิมพ์ 2522, 134 หน้า

การศึกษาผู้ใหญ่, กอง กรมสามัญศึกษา ผลการดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่ปี
พ.ศ. 2520 กองการศึกษาผู้ใหญ่ 2520, 141 หน้า อัดสำเนา

โกศล วิชัยดิษฐ์ "งานบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร"

ใน รวมบทความวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2519 หน้า 115 - 116

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักราชการรัฐมนตรี การจัดองค์กร
และระบบบริหารโรงเรียนประชาบาล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
2520, 126 หน้า

รายงานสภาพข้อเท็จจริงของการศึกษานอกโรงเรียน 2512 - 2516

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2518, 76 หน้า อัดสำเนา ✓

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ธีรานุสรณ์ 2525, 18 หน้า

จิระ สิทธิ "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตศึกษา 12" ใน
รวมบทความวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2519 หน้า 120 - 121 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521

- ชาวดี วลัยเพชร เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา
ระดับที่ 3 กับผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2518 ✓
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 126 หน้า อัดสำเนา
 คาวเรือง รัตนิน งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ปรวิญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2518, 196 หน้า อัดสำเนา
- เกลิงศักดิ์ พัดโน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาประชาบาล
 ปรวิญญานิพนธ์ พัฒนบริหารศาสตรบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2514,
 185 หน้า อัดสำเนา
- ถวัลย์ บุญแสน งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตศึกษา 6"
ใน รวมนบทความวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2522 หน้า 233 - 234 โรงพิมพ์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524,
- ทวีป อภิสิทธิ์ การศึกษานอกโรงเรียน หน่วยศึกษานิเทศ กรมการฝึกหัดครู 2522,
 342 หน้า
- นพชัย ฐิธรรม งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตศึกษา 1"
ใน รวมนบทความวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2522 หน้า 23 โรงพิมพ์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524
- นวลเส้นี วงค์เชิดธรรม ปัญหาและความต้องการของนักศึกษามัธยมศึกษาสายสามัญ
ในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517,
 134 หน้า อัดสำเนา
- แนม ชินพงษ์ การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัด
ภาคใต้ ใน รวมนบทความวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2521 หน้า 194
 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525

บัญชา ภาชัยเทพ "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล

ในภาคเหนือ" ใน รวมบทความวิทยานิพนธ์ปีการศึกษา 2520 หน้า 180 - 181

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522

ประพันธ์ คูหามณีก์ "ปัญหาการดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ" การศึกษาผู้ใหญ่

4 : 10 - 13 กรกฎาคม - สิงหาคม 2519

พิภพ กาญจนะ การศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับ 4

ในเขตการศึกษา 7 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยศิลปากร 2517, 108 หน้า

อัคราเนา

พิมพ์พรอม เทพสุเมธานนท์ การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย

รามคำแหง 2520, 80 หน้า

พุทธชาติ ราชปรีชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน โอเคียนส์ไตร์ 2524, 235 หน้า

ภิญโญ สาธร บทบาทของศึกษานิเทศก์จังหวัด โรงพิมพ์การศาสนา 2511, 135 หน้า

_____ หลักบริหารการศึกษา - จัดนิพนธ์ 2516, 62 หน้า

มยุรี ศรีชัย ระดับการรู้หนังสือของผู้จบการศึกษาผู้ใหญ่ระดับสอง วิทยานิพนธ์ ก.ม.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516, 133 หน้า อัคราเนา

โมฮัมหมัด อับดุลกาเคร์ "คำจำกัดความการศึกษาผู้ใหญ่" ใน รวมบทความสำคัญ

เรื่องการศึกษาผู้ใหญ่ หรือการศึกษานอกโรงเรียน อักษรบัณฑิต 2520, 90 หน้า

_____ "หลักการศึกษาผู้ใหญ่" การศึกษาผู้ใหญ่ 3 : 18 - 24

พฤษภาคม - มิถุนายน 2517

วิรากร ณุงจีวิต ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับ 4 ใน

เขตการศึกษา 7 วิทยานิพนธ์ ศศ.บ. มหาวิทยาลัยศิลปากร 2517, 113 หน้า

อัคราเนา

- วุฒิ จุลพรหม "การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันตก
เฉียงเหนือ" ใน รวมบทความวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2520 หน้า 199 - 200
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522
- ศุภร ศรีเสน การศึกษานอกโรงเรียน โรงพิมพ์ประสานมิตรการพิมพ์ กาฬสินธุ์
2521, 245 หน้า
- ศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่, สำนักงาน รายงานการวิจัยสภาพความเป็นอยู่ของครู
จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ 2514, 115 หน้า
อัครสำเนา
- สามัญศึกษา, กรม กระทรวงศึกษาธิการ คู่มือผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โรงพิมพ์
องค์การการค้าสุภา 2522, 516 หน้า
- สมหวัง คณาวิชาประสิทธิ์ "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตศึกษา 9"
ใน รวมบทความวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2518 หน้า 180 - 181
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520
- สุกิจ ไสสุก "งานบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" ใน
รวมบทความวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2521 หน้า 232 - 234
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523
- สุนทร โคตรบรรเทา "การศึกษานอกโรงเรียน" ใน การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการ
พัฒนาคุณภาพชีวิต โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล 2525, 166 หน้า
- สุนทร สุนันทชัย การศึกษานอกโรงเรียน บรรณกิจ 2523, 183 หน้า
- สุภรณ์ ชัยนิริวรรณ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 125 อัครสำเนา
- สุภรณ์ ปรีชาอนันต์ "การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นสืบเนื่อง" การศึกษานอกโรงเรียน
18 : 26 - 30 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2523

สุภรณ์ ปรีชาอนันต์ "คำแนะนำในการจัดสอนวิชาสำหรับผู้เรียนการศึกษานักใหญ่
แบบเปิดเสรี ะดับ 3 - 4" การศึกษานอกโรงเรียน 16 . 4 - 11 มีนาคม
- เมษายน 2523

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ การศึกษานักใหญ่สำหรับประเทศกำลังพัฒนา โอเคียนสโตร 2524,
136 หน้า

สุวิธ แก้วเกษ งานบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปรินิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 72 หน้า อักสำเนา

สุรัชย์ ชินโย "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10"
ใน รวมบทความวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2516 หน้า 291 - 292

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520

สุรัตน์ เจียรตระกูล "การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออก
เฉียงเหนือ" ใน รวมบทความวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2520 หน้า 211 - 212

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522

อติเรก รัตนธัญญา "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตศึกษา 3"
ใน รวมบทความวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2519 หน้า 156 - 157

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521

อเนก หิรัญ "การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง" ใน รวมบทความ
วิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2521 หน้า 202 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2523

อุณา นพคุณ การศึกษานอกโรงเรียน โรงพิมพ์และท่าปากเจริญผล 2523,
205 หน้า

- Best, John W. Research in Education. 2nd ed. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice-Hall, 1970. 399 p.
- Bostom, Edwin Oscar "A Follow-up Study of Students in the Boulder Valley Schools Vocational, Technical and General Adult Programs" Dissertation Abstracts. 36 (10) : 3651 - A April 1976.
- Compbell, Ronald F. and Others. Introductions to Educational Administration. New York, Allyn and Bacon, 1971. 461 p.
- Faber, Charles F. and Gillbert F. Chearon. Elementary School Administration New York, Holt Rinehart and Winston, 1970. 395 p.
- Fink, Robert S. "The Tasks of Education Administration" in Administrative Behavior in Education, p 211 - 225, ed. by R.S. Campbell and R.T. Gregg. New York, Harper and Row, 1957.
- Flipppo, Edwin B. Principal of Personnel Administration. 4 th ed. New York, McGraw-Hill Book Co., 1976. 592 p.
- Jackson, Paul B. and Others. The Effective School Principal. 2 nd ed. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice-Hall, 1963. 532 p.
- Karr and Kenneth Joseph. "Meeting the Changing Needs of Adults Through Educational Programs and Services" Dissertation Abstracts. 36(10) : 6426 - A April 1976.
- Martin, Jane Boyce. Personal Management Plymouth, London, Clarke and Brendon, 1977. 98 p.
- Ramsayer John A. and Others. "Factor Affecting Educational Administration, in CPEA Services, p. 18-56, Ohio, College of Education, Ohio State University, 1955.
- Ross and Norma Jane "Variable Influencing the Decision to Enter Adult Education Graduate Programs" Dissertation Abstracts. 39 (5) : 2692 - A November 1978.
- Scott and Milton David. "A Comparison of Characteristics and Factors of Adult Education Participants Enrolled in Two Selected Schools in Oklahoma City" Dissertation Abstracts. 35(8) : 2963 - A February 1978.

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

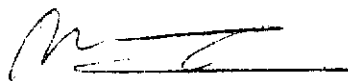
23 เมษายน 2524

เรียน ครูใหญ่, ครู และนักศึกษาโรงเรียนผู้ใหญ่มหาวิทยาลัย

กระผม นายพงษ์สุระ ผลบุญ นิสิตปริญญาโทวิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "งานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสุภาพในกรุงเทพมหานคร" โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อต้องการประเมินผลการปฏิบัติงาน และต้องการทราบปัญหาและความต้องการ ในการดำเนินงานโรงเรียนผู้ใหญ่นายสุภาพ

จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านช่วยกรุณาคอบแบบสอบถามนี้ เพื่อจะนำไปประกอบในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ต่อไป อนึ่งการคอบแบบสอบถามนี้ จะไม่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินงานของโรงเรียนผู้ใหญ่นายสุภาพแต่อย่างใด หลักฐานนี้จะเก็บไว้เป็นความลับ และจะทำลายทิ้งทันทีหลังจากทำการวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายพงษ์สุระ ผลบุญ)

นิสิตปริญญาโทการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามเรื่อง
งานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญในกรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ท่านตอบแบบสอบถามนี้ในฐานะ (ให้กาเครื่องหมาย ลงใน หน้าคำตอบ)

ครูใหญ่โรงเรียนผู้ใหญ่

ครูโรงเรียนผู้ใหญ่

นักศึกษาผู้ใหญ่

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 งานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่

ตอนที่ 2 ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่

ตอนที่ 1 งานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่

โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริง โดยให้ท่านพิจารณาว่าคำถามแต่ละข้อมีการปฏิบัติได้มากน้อยเพียงใด โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเลือกแต่ละข้อตามความหมายต่อไปนี้ .-

5 มากที่สุด	หมายถึง ปฏิบัติได้มากที่สุดหรือบ่อยที่สุด
4 มาก	หมายถึง ปฏิบัติได้มากหรือบ่อย
3 น้อย	หมายถึง ปฏิบัติได้น้อยหรือไม่ค่อยได้ปฏิบัติ
2 น้อยที่สุด	หมายถึง ปฏิบัติได้น้อยที่สุด หรือไม่ค่อยได้พบว่ามี การปฏิบัติ
1 ไม่ได้ปฏิบัติ	หมายถึง ไม่ปรากฏว่ามีการปฏิบัติ หรือไม่ได้รับประโยชน์

ข้อที่	คำถาม	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ได้ปฏิบัติ
1	1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนผู้ใหญ่วัดเปิดสอนวิชาชีพเป็นวิชาเลือก ตามความต้องการของชุมชนมากน้อยเพียงไร					
2	โรงเรียนผู้ใหญ่วัดมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมาก น้อยเพียงไร					
3	ประชาชนในชุมชนบริจาคเงินให้แก่โรงเรียน ผู้ใหญ่มากน้อยเพียงไร					
4	สมาคมศิษย์เก่าหรือกลุ่มศิษย์เก่า มีการจัด กิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียน- ผู้ใหญ่มากน้อยเพียงไร					
5	โรงเรียนผู้ใหญ่วัดมีการเผยแพร่ข่าวสารหรือ กิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนรับทราบ หรือให้ความร่วมมือมากน้อยเพียงไร					
6	โรงเรียนผู้ใหญ่วัดร่วมมือกับชุมชนจัดงานที่เกี่ยวข้องกับ วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นหรือของชาติ มากน้อยเพียงไร					
7	โรงเรียนผู้ใหญ่วัดได้เชิญบุคคลในชุมชนมาบรรยาย หรือสอนนักศึกษาผู้ใหญ่บ่อยครั้งเพียงไร					
8	โรงเรียนผู้ใหญ่วัดได้เชิญผู้ปกครองนักศึกษาหรือ ประชาชนในท้องถิ่นมาเยี่ยมชมโรงเรียน บ่อยครั้งเพียงไร					

ข้อที่	คำถาม	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ได้ปฏิบัติ
9	โรงเรียนผู้ใหญ่วัดใช้แหล่งวิชาการทางวัฒนธรรม เช่น วัด, สุเหร่า, โบสถ์, โบราณสถาน, โบราณวัตถุ, ศิลปพื้นเมือง ๆ ประกอบการเรียนการสอนมากนักน้อยเพียงไร					
10	โรงเรียนผู้ใหญ่ออกไปให้นักศึกษาผู้ใหญ่ออกไปดูงานหรือฝึกงานในโรงงาน, บริษัท, ห้างร้าน ที่ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่โรงเรียนเปิดสอนบ่อยครั้งเพียงไร					
1.2 การบริหารงานบุคคล						
1	ครูโรงเรียนผู้ใหญ่ปล่อยให้ชั้นเรียนว่างโดยไม่มีการสอนอื่นสอนแทน บ่อยครั้งเพียงไร					
2	โรงเรียนผู้ใหญ่จากคณะครูไปดูงานการเรียนการสอนของโรงเรียนผู้ใหญ่ที่ใกล้เคียง บ่อยครั้งเพียงไร					
3	ครูและนักศึกษาผู้ใหญ่ออกไปศึกษานอกสถานที่ เพื่อเป็นการประกอบการเรียนการสอน บ่อยครั้งเพียงไร					
4	โรงเรียนผู้ใหญ่จัดครูเข้าสอนในแต่ละระดับ แต่ละวิชาที่มีความเหมาะสมมากนักน้อยเพียงไร					

ข้อที่	คำถาม	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่ได้ ปฏิบัติ
5	ครูที่ปฏิบัติงานที่เค้นหรือนักศึกษาที่เรียนที่ ประพาศคี ได้รับการยกย่องชมเชย จากบุคคลทุกฝ่ายในโรงเรียนผู้ใหญ่มากน้อยเพียงไร					
6	โรงเรียนผู้ใหญ่จัดประชุมหรืออบรมครูและ นักศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อรับทราบนโยบาย การดำเนินงานของโรงเรียนหรือกฎ ระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ บ่อยครั้งเพียงไร					
7	โรงเรียนผู้ใหญ่สับเปลี่ยนครูเข้าสอนแต่ละ ระดับหรือแต่ละวิชา บ่อยครั้งเพียงไรใน แต่ละภาคเรียน					
8	โรงเรียนผู้ใหญ่มีความเคร่งครัดหรือกวดขัน ในเรื่องระเบียบวินัยของนักศึกษามากน้อย เพียงไร					
9	โรงเรียนผู้ใหญ่จัดให้บริการด้านสุขภาพ อนามัยให้แก่ครูนักศึกษาและเจ้าหน้าที่ มากน้อยเพียงไร					
10	ครู นักศึกษาผู้ใหญ่และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน ผู้ใหญ่มีความปลอดภัยในการมาปฏิบัติงาน หรือมาเรียนในโรงเรียนมากน้อยเพียงไร					

ข้อที่	คำถาม	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ได้ปฏิบัติ
	1.3 การบริหารจากวิชาการ					
1	ครูหรือนักศึกษาผู้ใหญ่กระทำผิดหรือทุจริตในการสอบวัดผลค่าเรียน มากน้อยเพียงไรในแต่ละปีการศึกษา					
2	ครูเข้าใจการปฏิบัติเกี่ยวกับระเบียบการประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3-4 มากน้อยเพียงไร					
3	โรงเรียนผู้ใหญ่ได้ใช้วิทยุ, โทรทัศน์ หรือสื่อมวลชนอื่น ๆ เป็นส่วนประกอบในการเรียนการสอนมากน้อยเพียงไร					
4	โรงเรียนผู้ใหญ่ได้รับคำแนะนำหรือคำปรึกษาจากศึกษานิเทศก์ที่มาตรวจเยี่ยมโรงเรียนบ่อยครั้งเพียงไร					
5	ข้อสอบวัดผลของโรงเรียนผู้ใหญ่มีความยากง่ายเหมาะสมกับนักศึกษามากน้อยเพียงไร					
6	โรงเรียนผู้ใหญ่จัดทำตารางเรียนแจ้งให้นักศึกษาทราบสม่ำเสมอเพียงไรในแต่ละภาคเรียน					
7	ครูโรงเรียนผู้ใหญ่สอนทันตามโครงการสอนหรือหลักสูตรมากน้อยเพียงไร ในแต่ละภาคเรียน					

ข้อที่	คำถาม	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ได้ปฏิบัติ
8	ครูใหญ่โรงเรียนผู้ใหญ่มิมีโอกาสไปเยี่ยมเยียนตามห้องเรียนหรือให้คำแนะนำด้านการเรียนการสอนแก่ครูและนักศึกษามากน้อยเพียงไร					
9	โรงเรียนผู้ใหญ่วัดจตุรารามเรียน, ตารางสอนเหมาะสมมากน้อยเพียงไรในแต่ละภาคเรียน					
10	ครูใช้อุปกรณ์การสอนประกอบในการสอนมากน้อยเพียงไร					
1.4 การบริหารธุรการและการเงิน						
1	โรงเรียนผู้ใหญมีความรวดเร็วในการออกประกาศนียบัตรให้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วมากน้อยเพียงไร					
2	โรงเรียนผู้ใหญ่วัดจตุรารามเรียนเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษามากน้อยเพียงไร					
3	ครูใหญ่เข้าใจระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการขออนุญาตดำเนินการโรงเรียนผู้ใหญ่มากน้อยเพียงไร					
4	โรงเรียนผู้ใหญมีอุปกรณ์การเรียนการสอนไว้บริการแก่ครูและนักศึกษามากน้อยเพียงไร					

ข้อที่	คำถาม	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ได้ปฏิบัติ
5	ครูและนักศึกษามัธยมมีโอกาสได้รับทราบและ รู้เห็นการใช้จ่ายเงินเพื่อการศึกษาเพื่อ การดำเนินหรือจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ แก่โรงเรียนมากนักน้อยเพียงไร					
6	คณะกรรมการและนักศึกษามีโอกาสได้รับทราบการ ใช้จ่ายเงินทุกประเภทของโรงเรียนมาก น้อยเพียงไร					
7	แสงสว่างในห้องเรียนมีความเหมาะสมกับ การเรียนการสอนมากนักน้อยเพียงไร					
8	โรงเรียนได้จัดทำทะเบียน สถิติและ เอกสารต่าง ๆ ไว้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพียงไร					
9	นักศึกษาและครูได้รับความสะดวกในการติด ต่อกับเกี่ยวกับเรื่องขอรับบริการด้าน ธุรการและเงิน มากน้อยเพียงไร					
10	ความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณ โรงเรียนขณะเปิดทำการสอนมี มากนักน้อยเพียงไร					
1.5 การบริหารจัดการนักศึกษา						
1	นักศึกษามีปัญหาในการโอนผลการเรียน เนื่องจากการย้ายสถานศึกษา มากน้อย เพียงไร					

ข้อที่	คำถาม	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ได้ปฏิบัติ
2	โรงเรียนผู้ใหญ่วัดห้องสมุดหรือมุมหนังสือไว้บริการนักศึกษาผู้ใหญ่สำหรับการค้นคว้าตีพิมพ์ใด					
3	การจัดกิจกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียนผู้ใหญ่เพียงไร					
4	นักศึกษาผู้ใหญ่มีความสะดวกในการมาเรียนภาคฤดูร้อนมากน้อยเพียงไร					
5	โรงเรียนผู้ใหญ่มีการส่งเสริมหรือสนับสนุนด้านอุปกรณ์การกีฬาและการพัฒนาศักยภาพแก่นักศึกษาผู้ใหญ่มากน้อยเพียงไร					
6	นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกันมาก ๆ สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสามัคคีและได้ผลงานมากน้อยเพียงไร					
7	โรงเรียนผู้ใหญ่รายงานผลการเรียนให้นักศึกษาผู้ใหญ่รับทราบรวดเร็วมากน้อยเพียงไร					
8	โรงเรียนผู้ใหญ่มีการจัดให้บริการด้านการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียน, การศึกษาต่อและเรื่องส่วนตัว แก่นักศึกษาผู้ใหญ่มากน้อยเพียงไร					

ข้อที่	คำถาม	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่ได้ ปฏิบัติ
9	นักศึกษาผู้ใหญ่มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับ วัฒนธรรมอันดีงาม ขนบธรรมเนียม และประเพณีไทย บ่อยครั้งเพียงไร					
10	ในการจัดกิจกรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ใน ในแต่ละปีการศึกษาที่เป็นประโยชน์ แก่โรงเรียนผู้ใหญ่ ความโรงเรียน ได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนมากน้อย เพียงไร					

ตอนที่ 2 ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่

ให้ท่านพิจารณาปัญหาและความต้องการด้านการบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่
ในแต่ละด้านที่ได้เสนอมานี้ แล้วจัดอันดับความสำคัญ 6 อันดับ

หากท่านพิจารณาเห็นว่าข้อความใดสำคัญมากที่สุดให้เขียนเลข 1 ลงใน
ช่องว่าง (.....) หน้าข้อความนั้น

ข้อความที่สำคัญที่สุดรองลงไปอีกสองอันดับ ให้เขียนเลข 2, 3, 4 5
และ 6 ลงในช่องว่าง (.....) หน้าข้อความนั้น ตามลำดับ

2.1 ปัญหาและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

- (.....) 1. โรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่าหรือกลุ่มศิษย์เก่าขึ้น เพื่อ
ให้สมาคมหรือกลุ่มศิษย์เก่าดำเนินงานให้เป็นประโยชน์แก่โรงเรียนผู้ใหญ่
- (.....) 2. โรงเรียนผู้ใหญควรจัดสอนวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
- (.....) 3. โรงเรียนผู้ใหญควรเชิญผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพการงานมาบรรยาย
ให้นักศึกษาผู้ใหญ่ฟังบ้าง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และความชำนาญ
- (.....) 4. โรงเรียนควรจัดทำวารสารหรือรายงานประจำปี เพื่อเป็นการเผยแพร่การ
ดำเนินงานและกิจกรรมของโรงเรียนผู้ใหญ่ ให้ประชาชนได้รับทราบ
- (.....) 5. โรงเรียนควรชักจูงให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การ
รักษาอาคารสถานที่, บริเวณโรงเรียนและการดูแลความปลอดภัยให้กับครู
และนักศึกษาผู้ใหญ่
- (.....) 6. โรงเรียนผู้ใหญควรจัดงานแจกประกาศนียบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา โดยเชิญ
ผู้ปกครองและแขกผู้มีเกียรติให้มาร่วมงาน เพื่อเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียง
ของโรงเรียน และขอรับเงินบริจาคจากประชาชน

2.2 ปัญหาและความต้องการด้านการปกครองของบุคคลทุกฝ่ายในโรงเรียนผู้ใหญ่

- (.....) 1. ครูใหญ่ควรมาปฏิบัติงานที่โรงเรียนทุกวัน หากวันใดมีปัญหาเกิดขึ้นจะได้แก้ไขได้ทันกับเหตุการณ์
- (.....) 2. ครูผู้สอนในโรงเรียนผู้ใหญ่อควรได้รับมอบอำนาจในการสอนเท่า ๆ กันหรือใกล้เคียงกัน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการรับค่าตอบแทน
- (.....) 3. โรงเรียนผู้ใหญ่ที่มีอัตราครูผู้สอนว่าง ควรประกาศเป็นที่เปิดเผย เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ครูในโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีความรู้, ความสามารถเหมาะสมได้เข้ามาปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่นั้น
- (.....) 4. โรงเรียนควรจัดการประชุมครูและนักศึกษาผู้ใหญ่ทั้งหมด อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อรับทราบนโยบายและเป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียนผู้ใหญ่
- (.....) 5. โรงเรียนผู้ใหญ่อควรจัดการประชุมครูเป็นประจำอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง เพื่อแจ้งขอราชการและรับทราบปัญหาและความต้องการของครูแต่ละคน
- (.....) 6. โรงเรียนควรจัดเวรยามดูแลความปลอดภัยให้กับครูและนักศึกษาผู้ใหญ่ขณะเปิดทำการสอน

2.3 ปัญหาและความต้องการด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนผู้ใหญ่

- (.....) 1. โรงเรียนผู้ใหญ่อควรมีห้องสมุดหรือมุมหนังสือเอาไว้ให้ครูและนักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความรู้เพิ่มเติม
- (.....) 2. โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณ (เงิน) เพื่อซื้ออุปกรณ์การสอนทางด้านวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น เพื่อทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

- (.....) 3. ครูใหญ่โรงเรียนผู้สอนควรมีโอกาสออกไปตรวจเยี่ยมและให้คำปรึกษาแก่ครูผู้สอนตามห้องเรียนบ้าง
- (.....) 4. ศึกษาปัญหาการฝึกฝนครูใหญ่ควรออกตรวจเยี่ยมโรงเรียนครูใหญ่และให้คำปรึกษาแก่ครูเพิ่มมากขึ้น
- (.....) 5. หน่วยงานบริหารควรจัดเอกสารทางวิชาการส่งไปให้โรงเรียน ให้เพียงพอ กับความต้องการของครูและนักศึกษา
- (.....) 6. โรงเรียนครูใหญ่ควรสอนเรื่องเพศศึกษาและเรื่องการวางแผนครอบครัวให้นักศึกษาครูใหญ่ได้เข้าใจและนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

2.4 ปัญหาและความต้องการด้านการบริหารวิชาการและการเงิน

- (.....) 1. โรงเรียนครูใหญ่ควรมีห้องธุรการเป็นของตนเองหนึ่งห้อง เพื่อความเป็นระเบียบในการเก็บเอกสารและสะดวกต่อการติดต่อหรือรับบริการของครู นักศึกษาครูใหญ่และบุคคลอื่น ๆ
- (.....) 2. หน่วยงานบริหารควรจัดอบรมครูที่ทำหน้าที่ธุรการให้มีความรู้ความเข้าใจ งานงานธุรการและการเงิน
- (.....) 3. โรงเรียนครูใหญ่ควรมีสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับงานการศึกษาครูใหญ่แสดงไว้เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขปรับปรุงต่อไป และเพื่อให้ครู, นักศึกษาและประชาชนได้รับทราบถึงผลการดำเนินงานของโรงเรียนในรอบปีที่ผ่านมา
- (.....) 4. หน่วยงานบริหารควรจัดการอบรมครูใหญ่โรงเรียนครูใหญ่ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนครูใหญ่ให้มากขึ้น
- (.....) 5. หน่วยงานบริหารควรให้ความสะดวกและความรวดเร็วแก่ครูใหญ่หรือผู้แทนครูใหญ่โรงเรียนครูใหญ่ที่มาติดต่องานเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ทันกับความต้องการของโรงเรียน
- (.....) 6. โรงเรียนครูใหญ่ควรมีเครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับงานสารบรรณ, ธุรการและการเงินเป็นของตนเอง ไม่ต้องขอืมจากโรงเรียนภาคปกติ

2.5 ปัญหาและความต้องการด้านการบริหารจัดการนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่

- (.....) 1. โรงเรียนผู้ใหญ่ควรเข้มงวดให้นักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด
- (.....) 2. โรงเรียนควรให้ความสะดวกและความรวดเร็วแก่นักศึกษาที่ขาดต่อการร้องทุกข์ ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น
- (.....) 3. โรงเรียนผู้ใหญ่ควรมีการบริการด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้แก่ นักศึกษาอย่างเพียงพอ และควรเชิญเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขมาตรวจร่างกายนักศึกษามีละ 1 ครั้ง
- (.....) 4. โรงเรียนควรจัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในเรื่องส่วนตัว, เรื่องการเรียน, เรื่องการศึกษาก่อน และการสมัครเข้าทำงาน
- (.....) 5. โรงเรียนควรสนับสนุนให้นักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียน
- (.....) 6. โรงเรียนควรจัดงานโรงเรียนมีละ 1 ครั้งหรือปีเว้นปี เพื่อแสดงผลงานและการแสดงของนักศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่

ภาคผนวก ข

กลุ่มตัวอย่าง

ตารางแสดงจำนวนทั้งหมดของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา และจำนวนที่สุ่มตัวอย่างได้
ในโรงเรียนผู้ใหญ่อายตามที่มีเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ที่	โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนทั้งหมด			จำนวนที่สุ่มตัวอย่างได้		
		ครูใหญ่	ครู	นักศึกษา	ครูใหญ่	ครู	นักศึกษา
1	วัดเทพศิรินทร์	1	65	786	1	13	31
2	ทวีธาภิเศก	1	55	375	1	11	15
3	ศึกษานารี	1	63	690	1	13	28
4	ประยูรในทรงธรรม	1	18	160	1	4	5
5	วัดกุสุมาภิมหาราม	1	53	606	1	11	24
6	วัดราชธานี	1	17	229	1	3	9
7	วัดสุทธาวาส	1	24	311	1	5	12
8	วัดราชโอรส	1	15	125	1	3	5
9	วัดธาตุทอง (มัธยม)	1	68	786	1	14	31
10	สวนกุหลาบ	1	23	243	1	5	10
11	วัดพลับพลาชัย	1	40	525	1	8	21
12	มหาวิทยาลัยราชภัฏ	1	47	621	1	9	16
13	วัดกนิษฐาราม	1	28	410	1	6	16
14	วัดก้นตะขาราม	1	11	178	1	2	7
15	วัดจันทรมุข	1	32	582	1	6	23
16	วัดยานนาวา	1	27	469	1	5	19
17	วัดกัลยาณมิตร	1	14	413	1	3	17
18	วัดธาตุทอง (ประถม)	1	51	954	1	10	38

ที่	โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนทั้งหมด			จำนวนที่ส่งตัวอย่างได้		
		ครูใหญ่	ครู	นักศึกษา	ครูใหญ่	ครู	นักศึกษา
19	วัดบรมนิวาส	1	13	145	1	3	6
20	วัดราชบูรณะ	1	43	734	1	9	29
21	วัดมหาพฤฒาราม	1	20	245	1	4	10
22	วัดลาดพร้าว	1	6	132	1	1	5
23	วัดพิชัยญาติ	1	22	391	1	4	16
24	วัดธรรมมาภิไธยาราม	1	33	395	1	5	16
25	วัดของนนทบุรี	1	8	71	1	2	3
26	สามเสนนอก	1	30	480	1	6	19
27	บางจาก	1	16	197	1	3	8
28	วัดมหาธาตุ	1	29	662	1	6	26
29	วัดสุทัศน์	1	34	299	1	5	12
30	วัดสวนพลู	1	31	669	1	6	27
	รวม	30	916	12,883	30	185	514

งานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญในกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

พงษ์สุระ วัฒนบุญ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2526

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย (1) เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานบริหาร 5 ด้านของโรงเรียนผู้ใหญ่นายสาธิตในกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้แก่งานบริหารวิชาการ งานบริหารธุรการและการเงิน งานบริหารบุคคล งานบริหารกิจการนักศึกษา และงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (2) เพื่อเปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนผู้ใหญ่นายสาธิต ตามทัศนะของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา และ (3) เพื่อทราบถึงปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ 5 ด้าน

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูใหญ่ 30 คน ครู 140 คน และนักศึกษา 453 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล เป็นแบบทดสอบประมาณค่า 5 ตัวเลือก การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติพื้นฐาน และอัตราส่วนวิกฤต F

ผลการศึกษาพบว่า ครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินว่าการปฏิบัติงานบริหารของโรงเรียนผู้ใหญ่ กระทำได้น้อยในทุกด้าน และพบว่าครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ประเมินผลการปฏิบัติงานแต่ละด้านของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

พิจารณาเป็นรายด้านในเรื่องปัญหาและความต้องการ พบว่า (1) ปัญหาและความต้องการอันดับแรกของครูใหญ่ คือโรงเรียนควรมีอุปกรณ์การสอนวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น ส่วนครูและนักศึกษา มีความต้องการอันดับแรกในเรื่องโรงเรียนควรมีให้บริการห้องสมุดอย่างเพียงพอ (2) ปัญหาและความต้องการด้านธุรการและการเงินอันดับแรกของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ได้แก่ เรื่อง โรงเรียนควรมีห้องธุรการเป็นของตัวเอง (3) ปัญหาและความต้องการ ด้านการบริหารบุคคล อันดับแรกของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ได้แก่ ครูใหญ่ ควรมาปฏิบัติที่โรงเรียนทุกวัน (4) ปัญหาและความต้องการด้านการบริหารกิจการนักศึกษา อันดับแรกของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ได้แก่ โรงเรียนควรเข้มงวดในเรื่องระเบียบวินัยของนักศึกษาอย่างเคร่งครัด (5) ปัญหาและความต้องการด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันดับแรกของครูใหญ่ ครู และนักศึกษา ได้แก่ โรงเรียนควรจัดสอนวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

THE ADMINISTRATION TASKS OF THE ADULT SCHOOLS
IN BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT
BY
PONGSURA POLBOON

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1983

The purposes of this study were as follows ; 1) to evaluate five administrative dimensions, such as academic **affairs**, business and financial administration, personnel administration, student - services administration, and schools and community relations, of adult schools in Bangkok Metropolis, 2) to compare the school evaluation as perceived by school principals, teachers, and students , and finally, 3) to study problems and needs in five administrative dimensions of the adult schools.

The final sample of the study comprised of 30 principals, 140 teachers, and 453 students. The research tool was a set of five - alternative rating scales questionnaire with the open - end forms for each of the administrative dimension. Means, standard deviation and the one - way analysis of variance were applied to analyze the data.

Results of the study revealed that all administrative dimensions of the adult schools were done at the minimum, evaluated by principals, teachers, and students. It also indicated that there were no significant differences among the perceptions of principals, teachers, and students toward each administrative dimension of the school evaluation.

Considering to problems and needs of each administrative dimension, the findings indicated as follows; 1) problems and needs in academic affairs firstly ranked by principals was "Schools should have more teaching materials in career education" and firstly ranked by teachers and students was "Schools should have adequate library services", 2) problems and needs in business and financial administration firstly ranked by principals, teachers and students was "School should have their own business office," 3) problem and needs in personnel administration firstly ranked by principals, teachers and students was "Principals should daily and regularly work in schools," 4) problems and needs in student service administration firstly ranked by principals, teachers and students was "School should be strict on student discipline," and 5) problems and needs in school and community relations firstly ranked by principals, teachers and students was "School should provide career education in conjunction with the needs of the community."

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล นายพงษ์สุระ วัฒนบุญ อายุ 28 ปี

วันเดือนปีเกิด วันที่ 28 ตุลาคม 2497

สถานที่เกิด ตำบลท่าสะพาน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

การศึกษา

ปี พ.ศ.

สถานศึกษา

- 2515 ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (มศ.5) แผนกวิทยาศาสตร์
จากโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
- 2516 ประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษประถม (ป.ป.) จากวิทยาลัยครู
ฉะเชิงเทรา
- 2527 ประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษมัธยม (พ.ม.) จากการศึกษาด้วย
ตนเอง
- 2520 ปริญญาตรีการศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ.) วิชาเอกการประถมศึกษาจาก
มศว ประสานมิตร
- 2526 ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกการบริหารการ
ศึกษา จาก มศว ประสานมิตร

สถานที่ทำงาน

- 2516-2517 ครูจัตวาโรงเรียนบ้านเขาชีจรรย์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
- 2518-2520 ครูตรีโรงเรียนบ้านอำเภอ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
- 2520-2522 วิทยากรประจำหมวดการศึกษาอำเภอสัตหีบ องค์การบริหารส่วนจังหวัด
ชลบุรี
- 2523-ปัจจุบัน อาจารย์ 1 โรงเรียนบ้านบางเสร่ สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี